

De Moeial

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel in samenwerking met BSG, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur

Aan het volk wat aan het volk toekomt

De Rwandese crisis in 1994 heeft niet alleen geleid tot de dood van ongeveer één miljoen Tutsi's en gematigde Hutu's, ze heeft ook een kettingreactie veroorzaakt die is uitgemond in een oorlog met implicaties in heel Centraal-Afrika. Meer dan een miljoen Hutu vluchtelingen staken tijdens en na de Rwandese genocide de Rwandese-Zairese grens over met in hun midden ook leden van het voormalige regeringsleger en interhamwe. Deze vluchtelingen vestigden zich in het oosten van Zaïre, waarop een ontwrichting van het bestaande demografisch evenwicht volgde en van waaruit voormalige regeringstroepen en interhamwe aanvallen lanceerden op de nieuwe machthebbers in hun thuisland. Eind 1996 vielen Rwandese soldaten en Zaïrese rebellen Zaïre binnen om de Zaïrese Tutsi's te beschermen en om een einde te maken aan de aanslagen van op Zaïrees grondgebied. Aangezien ze zonder enige weerstand van Mobutu's soldaten het oosten van Zaïre veroverden, besloten ze hun mars voort te zetten naar Kinshasa.

Na 75 jaar koloniaal bewind, 5 woelige jaren na het verkrijgen van de onafhankelijkheid en bijna 32 jaar Mobutu dictatuur, lijkt het voormalig Zaïre op 17 mei 1997 aan een nieuwe bladzijde in zijn geschiedenis te kunnen beginnen. Laurent-Désiré Kabila trekt op die dag met zijn troepen Kinshasa binnen, roept zich uit tot president en herdoopt het land tot de Democratische Republiek Congo. Wanneer hij een jaar later zijn Rwandese broodheren vraagt het land te verlaten, breekt in het oosten een nieuwe oorlog uit.

Aan de basis van de onlusten ligt een nieuwe rebellengroep die wordt opgericht met de steun van Rwanda. Deze rebellen veroveren op korte tijd een groot deel van het oosten van Congo. In september 1998 wordt een tweede belangrijke rebellengroep

opgericht die de steun geniet van de Oegandese president Museveni. Deze rebellen slagen erin een groot deel van het noorden van Congo gewapenderhand in te nemen. Verder leveren ook kleinere groeperingen strijd op Congoëes grondgebied. Deze kleinere rebellenformaties zijn vaak splintergroeperingen ontstaan na interne twisten aan het hoofd van de twee grote formaties. Tenslotte nemen ook buitenlandse troepen actief deel aan de strijd. Oegandese en Rwandese militairen steken regelmatig de grens van hun thuisland met Congo over om

hun Congolese protégés bij te staan in hun strijd tegen de officiële regering en tegen elkaar. Naast de landen die een Congolese rebellengroep steunen, zijn er ook Afrikaanse landen die zich aan de kant scharen van de officiële Congolese regering in haar strijd

tegen de geautoproclameerde vrijheidsstrijders. Zo raakt een tiental landen betrokken in het conflict dat zich op Congolese bodem afspeelt, zodat sommigen spreken van de eerste Afrikaanse Wereldoorlog.

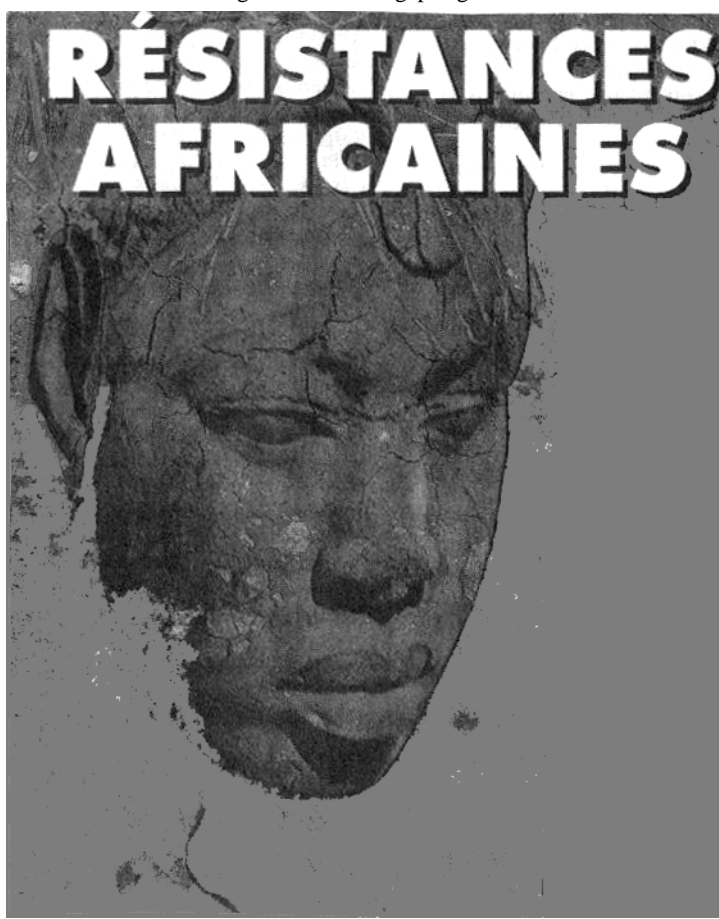
Of het nu gaat om binnenlandse troepen of buitenlandse soldaten, regeringsleger of rebellen, allen worden ze beschuldigd van het plegen van wrede daden tegen hun tegenstanders en tegen de bevolking. Berichten over verkrachtingen, verminkingen, executies en volkerenmoord worden dagelijkse kost en zelfs verhalen over kannibalisme duiken op.

Op 16 december 2002 wordt het 'Accord Global et Inclusif' getekend in Pretoria door de Congolese regering, de belangrijkste rebellengroepen, de niet-gewapende oppositie en de 'forces vives'. In dit akkoord wordt officieel een einde gemaakt aan de oorlog en wordt besloten een regering van nationale eenheid op te richten die Congo, na een overgangsfase, naar democratische verkiezingen zal moeten leiden. Ondanks het akkoord wordt er tot vandaag nog regelmatig gevochten in het oosten van Congo.

Democratie, dat is een van de officiële hoofddoelstellingen van de nieuwe politieke klasse die momenteel de plak zwaait in Kinshasa. Voor het eerst sinds de verkiezingen, waarmee de Congolese onafhankelijkheid werd ingeluid, moet de Congolese bevolking de kans krijgen om haar leiders aan te wijzen en af te rekenen op hun daden. Dat verkiezingen er niet zullen komen op 30 juni 2005 wordt nu stilaan duidelijk ondanks het stilzwijgen van de politieke verantwoordelijken. Voornamelijk blijft echter de hoop behouden dat uitstel geen afstel wordt. Eén van de andere grote doelstellingen van de transitieperiode is de creatie van een rechtsstaat. Hiervoor is vereist dat iedereen

onderworpen wordt aan de wet en dat deze wet ook effectief kan worden afgedwongen, zodat een einde kan worden gesteld aan de straffeloosheid die het land sedert jaren in haar greep houdt. Een weg die sinds kort openstaat voor de strijd tegen de straffeloosheid in de Democratische Republiek Congo is die van het Internationaal Strafgerechthof.

In het voorjaar van 2004 verwees de Congolese regering de situatie van de sinds 1 juli 2002 gepleegde internationale misdaden op Congoëes

grondgebied naar de aanklager van het Internationaal Strafgerechthof. Dit Hof krijgt hierdoor de mogelijkheid om personen te berechten die zich sinds 1 juli 2002 in de DR Congo hebben schuldig gemaakt aan genocide, misdaden tegen de mensheid of oorlogsmisdaden.

Het onderzoek door het bureau van de aanklager van het Internationaal Strafhof startte eind juli 2004 en spitst zich vooralsnog toe op de misdaden gepleegd in de Ituri-regio, in het noordoosten van het land. Het is echter niet uit te sluiten dat het onderzoeksteam zijn activiteiten zal uitbreiden naar misdaden die in andere delen van Congo werden gepleegd.

Tot op heden hebben de Congolese strafrechtsmachten zelf nog geen grootschalig onderzoek ingesteld naar de internationale misdaden die in Congo werden gepleegd, zodat de rechtsmacht van het Internationaal Strafgerechthof niet in het gedrang komt. Ook in de nabije toekomst zou enige activiteit op het nationale niveau geen obstakel kunnen vormen voor de werkzaamheden van het Hof. Een blokkering zou enkel mogelijk zijn indien Congo zelf bij machte zou zijn om te vervolgen en te berechten en dit is vandaag zeker niet het geval. Een effectieve berechting vereist immers een aangepast wettelijk kader, dat de internationale misdaden strafbaar stelt, en een operationeel gerechtelijk apparaat. Wetgevende initiatieven kunnen er op relatief korte termijn voor zorgen dat het wettelijk kader op punt komt te staan, maar het verkrijgen van een betrouwbaar en efficiënt gerechtelijk apparaat zal een werk van lange adem worden, dat niet zal beëindigd worden vooraleer het Internationaal Strafgerechthof haar werkzaamheden afrondt. Juridisch gezien staat dus niets in de weg aan een berechting door het Hof. Maar zijn er geen gevaren verbonden aan zulk een berechting? Dit is de vraag naar de politieke wenselijkheid van een berechting.

Sinds het begin van de oorlog in 1998 zijn meer dan drie miljoen mensen gestorven door de gevolgen van de oorlog op het grondgebied van de Democratische Republiek Congo. Het zijn de nabestaanden van deze doden uit de eerste Afrikaanse Wereldoorlog die op zoek zijn naar

een erkenning van de waarheid over de gepleegde misdaden en naar herstel voor hun leed. Daarnaast willen zij, maar ook de internationale gemeenschap, dat de daders ter verantwoording worden geroepen. De vraag die men zich moet stellen is of het Internationaal Strafgerechthof kan tegemoet komen aan de noden van de Congolese slachtoffers en kan bijdragen aan de heropbouw van een land dat uitgeteld in de touwen hangt. Het Strafhof moet een instrument zijn in dienst van de DR Congo en zijn bevolking en niet in dienst van het geweten van de internationale gemeenschap dat, net als in het verleden, begint te knagen, nadat door haar onmacht of onwil een tragedie in Centraal-Afrika niet kon worden voorkomen of ingeperkt. De juridische mogelijkheid voor het Strafhof om misdadigers te berechten mag niet worden losgekoppeld van de politieke en sociale gevolgen die zulk een berechting kan teweegbrengen. Anders riskeren straffeloosheid en politieke stabiliteit in eenzelfde graf begraven te worden.

Aandacht voor democratie en respect voor de opheffing van willekeur door het recht moeten vanzelfsprekend gepaard gaan met een economisch beleid dat gericht is op de noden van de bevolking van het voormalig Zaïre. De economische heropleving in de straten van de Congolese steden laat nog steeds op zich wachten, niettegenstaande het feit dat er voor dit jaar een groei van het bruto binnenlands product verwacht wordt van rond de 7%. Vraag is aan wie dit macro-economisch feit ten goede komt. De unieke grondstoffenrijkdom was voor het volk tot dusver een vloek en ook daarom dringen democratische verkiezingen zich op, opdat de Congolese natie haar zomen kan slepen naar zelfbeschikking op het politieke en het economische plan.

De Belgische verwezenlijkingen tot de jaren '60 waren van die aard dat Congo over één van de beste onderwijssystemen en overheidsadministraties van Afrika beschikte. Maar jammer genoeg kwamen deze niet ten goede aan de zwarte bevolking. Het lager onderwijs was toegankelijk voor Congolezen, maar het middelbaar onderwijs al veel minder en het universitaire onderwijs bijna niet. En een goede organisatie van de staat rationaliseerde ook de plundering van de rijkdommen. De economische en financiële ruïnes die Mobutu achterliet getuigden van een fatalistisch economisch management waardoor midden jaren '90 de Congolese economie op de rand van de afgrond stond. De balans van Mobutu's laatste jaren is dat de bevolking moest overleven met minder dan 25 cent per inwoner per dag. De levensverwachting schommelde rond de 50 jaar; kraambederfde was de hoogste in Afrika en in Kinshasa had 17% van de kleuters het HIV-virus. Maar liefst 85% van de bevolking beschikte niet over drinkbaar water.

Mobutu verdreven, Kabila senior vermoord, Kabila junior aan de macht. De rode lijn in Joseph Kabila's eerste toespraak was een politiek-economische breuk met het verleden. Het IMF speelde hier gretig op in en er werden fundamentele gelegd voor een 'transitieprogramma'. Een lichtpunt was dat de hyperinflatie die het land lange tijd kenmerkte nu bedwongen werd, van 18% naar 0.7%.

Het handhaven van de stabiliteit en het ontwikkelen van een cultuur van goed bestuur moet hand in hand gaan met het institutionaliseren van de rechtsstaat, wat vanzelf zal leiden tot het respecteren van de mensenrechten.

Het IMF besluit hetzelfde. Maar dragen privatisering van de Congolese schatten niet eerder bij tot een volk zonder 'land'? De massa dobert op het wrakhout van chronische armoede en de multinationals plukken de rijpe vruchten van de groei. Geef aan het Congolese volk wat aan het Congolese volk toekomt.

Bilal Benaïch & Olivier Binyingo

INHOUD

P. 2 Steve (h)onder(d)uit

P. 2 Sociale Raad

P. 3 ANIMO VUB

P. 4 Fuck de democratie

P. 5 De Moeial sprak met ALS

P. 6 Ideologiekritiek

P. 7 Waarheid en Zingeving

P. 8 Vergeten is een kunst

P. 9 The Oxford boat race

P.10 Muzikale Verbeelding

P.11 Opinie en commentaar

DRAAI'S OM? P.12

Zoals u allemaal wel gemerkt zal hebben ondertussen zijn de verkiezingen voor onze eigenste studentenvertegenwoordiging aan de gang. En zoals elk jaar is ook nu de opkomst weer magertjes te noemen. Zo mager zelfs dat het vereiste kies-quorum niet bereikt werd, en de verkiezingen alweer tot 5 april werden verlengd. Dat wordt ondertussen zowat een traditie aan onze geliefde universiteit. Natuurlijk zou het feit dat de academische overheid de verkiezingen elk jaar opnieuw op het slechts mogelijke momenten houdt, daar wel voor iets tussen kunnen zitten. Om nog maar te zwijgen van het feit dat heel het systeem van de studentenvertegenwoordiging aan onze VUB sinds dit jaar totaal is uitgehold; wat op zich ook niet stimulerend werkt. Enerzijds valt de verkiezing dus op een wel zeer ongelegen tijdstip (hoeveel studenten komen immers de laatste week voor de paasvakantie nog naar de les?), anderzijds werkt het ontmoedigend om te weten dat het toch niet uitmaakt voor wie je stemt: niet alleen zijn de meeste (wat niet wil zeggen iedereen!) kandidaten eerder uit op een mooie vermelding om later op hun CV te zetten dan werkelijk begaan met het lot van hun medestudenten; tegelijk beseft iedereen goed genoeg dat, zelfs als de kandidaten competent en idealistisch zouden zijn, de academische overheid toch reeds heeft besloten om niet langer naar de studenten te luisteren.

Maar alsof dit alles nog niet genoeg was heeft het rectoraat nu nog een extra moeilijkheid ingebouwd die men moet weten te omzeilen alvorens een stem uit te kunnen brengen. Het geweldig grandioze en erg moderne idee om de stemming elektronisch te laten gebeuren heeft er immers voor gezorgd dat niemand nog een stem kan uitbrengen, of toch althans ondergetekende niet. Ik vraag mij af of dit een algemeen probleem is, of dat ik gewoon persoonlijk gevisieerd wordt, maar ik heb nu al ontelbare keren proberen stemmen, en steeds waren al mijn pogingen voor niets. Wanneer ik de eerste keer probeerde te stemmen werden mijn inlog-gegevens niet erkend. Ik zit hier nochtans al zes jaar op de VUB, en heb nog nooit problemen gehad met die inlog-gegevens. Na mijn hoofd te hebben gebroken over het feit of ik misschien door een onverklaarbare en plots erg acute amnesie mijn gegevens effectief vergeten was; of dat ik gewoon als staatsgevaarlijk ben gesignaliseerd en dus mijn burgerrechten heb verloren, besloot ik dat mijn vermoeide geest misschien iets te vlug conclusies wou trekken, en besloot ik om het de volgende dagen nog maar eens te proberen. Ondertussen heb ik echter al zo vaak geprobeerd, en ik kan u melden dat ik er sinds die eerste keer zelfs niet meer in geslaagd ben de verkiezings-site in kwestie te openen. Nochtans heb ik ondertussen een mail van de heer Vice-rector studentenzaken himself gekregen, die mij vertelde dat al zulke problemen ondertussen van de baan waren. Misschien moet mijnheer vice-rector eerst eens op zijn muistoets klikken voor hij zulke misleidende informatie de wereld instuurt.

Een verdere moeilijkheid met de verkiezingen is dat niemand van de kandidaten (met één uitzondering) laat weten voor welke belangen hij of zij staat. Net als in het gewone politieke leven wordt eeee verwacht dat men een stem uitbrengt voor iets of iemand op basis van een spontane sympathie. Argumenten of standpunten doen immers niet meer mee. Het vox populisme is dus nu ook al doorgedrongen tot in onze eigenste studentenvertegenwoordiging: de kandidaten hebben niet langer een eigen mening, maar u kan er van op aan dat ze alles zullen steunen wat het publiek wil. Op die manier kan de kandidaat-studentenvertegenwoordig nu al leren wat voor hem of haar in een eventuele latere politieke carrière erg van paas zaal komen: zeg niet wat je denkt, wees sympathiek, en doe altijd wat de top je zegt.

Als de academische overheid zich dus mocht afvragen waarom er weer zo weinig studenten kwamen stemmen: wel heren, u maakt het de student onmogelijk te stemmen (en jawel, alweer in naam van de technologische vooruitgang). Maar wanneer er volgend jaar geen studentenvertegenwoordiging zal zijn omdat de opkomst weer te laag was, en onze studentenrechten weer eens met de voeten zullen worden getreden, wel mijnheer de rector, dan kan u er zeker van zijn dat de studenten hun inspraak wel zullen komen opeisen, of u daar nu van houdt of niet. Want zoals ook vroegere studentengeneraties al wisten: een grote zware steen is ook 'un bulletin de vote'.

Bram Langmans

Wat goed is voor de mensen....

Steve (h)onder(d)uit

In de luwte tussen twee verkiezingen, achte Stevaert de tijd rijp voor bezinning. Letterlijk in zijn pleidooi voor plurarilisme en ideologisch in zijn « Steve honderduit », de insteek voor het ideologisch sp.a-congres van het najaar. « Wat goed is voor de mensen » blijft de unique selling proposition, maar is ideologie wel goed voor de mensen ?

Voor wie de politieke mode niet volgt, bevlogenheid is out. Vandelanotte steekt in elk opiniestuk van wal met een schijnbeweging als « ik ben geen bevlogene ideoloog ». Den baard is al lang zijn trotskistische roots ontgroeid, zoveel is duidelijk. Stevaert gaat nog een stap verder in zijn nieuwste boekje « Steve honderduit ». De dure woorden, de harde lijn die je van de insteek voor het ideologisch congres kon verwachten, maken plaats voor honderd vragen van gewone mensen. BV's van de tweede garnituur, zoals Dirk De Prins -ja graaf maar in dat geheugen- reken we ook maar bij de andere gewone mensen. Het initiatief lijkt dus bij de kiezer te liggen, dat heet handige communicatie. Steve dient daarop de vragers van antwoord met zijn gebruikelijke boutades en een vleugje strengheid af en toe. Het behaagzieke is er gelukkig al een beetje uit.

Als er in de wildgroei van thema's een lijn zit is het wel die van de verruiming. Met subsidies voor zonnepanelen flirt Steve bijvoorbeeld met de

groene zwevende kiezer. De waarschuwing voor de onbetaalbaarheid van het basisinkomen voor iedereen moet de kiezer van Vivant lokken. Een pleidooi voor een versterking van het syndicalisme dient dan weer de ouwe getrouwen te sussen. De verruiming is de grootste sterkte en

meteen ook het grootste deficit aan het bundeltje. Waar eindigt de oprissing van een amechtig sp.a tot de nieuwlichtende sp.a ? Als het ideologisch congres zal dienen om tactisch de flanken te versterken, speelt de partij een gevaarlijk spel. Kretologie is de kortste weg tot succes in de politiek maar een ideologisch kader zorgt wel voor continuïteit. Zonder de hapklare slogans en culinaire metaforen van Stevaert stond sociaal-democratisch Vlaanderen minder ver maar reclame toepassen op het politiek bedrijf impliceert wel dat je aan die wetten moet beantwoorden. Reclame en kretologie eisen constante vernieuwing: nieuwe slogans, nieuwe gezichten. Niet voor niets is Stevaert al eens uitgefloten op de Pop-poll. Marketing die niet vernieuwt, wordt doorzichtig. Daarom gaat Stevaert honderduit onderduit omdat hij zijn ideeënfabriek en oude slogans recupereert. Na sp.a is het wachten op Steve.a; zijn boekje had twee jaar geleden hoge ogen gegooid maar het Steve-effect is bijna uitgewerkt.

Het boek is een aanrader voor de trouwste Stevaert-fans of voor wie de neerslag van de ideeënfabriek op de boekenplank wil. Natuurlijk is het gratis en voor de mandatarissen in spe zit het vol oneliners die je kan inpikken. Wie echt heel kritisch in het leven staat, of dit graag wil geloven, houdt het echter beter bij « de Moeial ».

Joris Delpoort

Studentenvertegenwoordiging aan de VUB

Verzichte sfeer zorgt voor verminderd sociaal beleid

U kan na het lezen van verschillende Moeials misschien het gevoel hebben gekregen dat wij constant klagen over en kritiek leveren op (de Sociale Raad en het sociale beleid op) de VUB. Dit is echter niet omdat wij dit zo graag doen (het schoonmoedersyndroom is níet een van de toekomstbeelden of jobs die wij door onszelf ingevuld willen zien; noch zijn wij een bende depressieven die pietluttige onderwerpen zoeken om op te kunnen kankeren omdat dat ons gemoed even boven de eentonigheid van de depressie verheft), maar omdat wij ons hebben geëngageerd in een studentenkrant die er een kritische en informerende taak op na houdt en er nu eenmaal één en ander misloopt op deze universiteit waar de mensen van op de hoogte horen te zijn. En als wij het hen niet melden, wie dan wel? Het rectoraat van de VUB? We think not.

Dus: als je geen (opbouwende) commentaar wilt horen, stop dan meteen met lezen, smijt dit exemplaar van de Moeial weg alsof het een rottend vossenlijk is en loop gillend terug naar het Land der Ongeïnformeerde. Als de wansmakelijke toestand waarin de Sociale Raad verkeert u echter wél interesseert, lees dan duchtig voort en vergeet wat ik net geschreven heb.

De Sociale Raad (SoR) heeft als (algemene) taak "het beheer en de ontwikkeling van de Sociale Sector, ten voordele van de studenten" en bestaat in totaal uit twaalf man (met stemrecht): acht studentenvertegenwoordigers (zes rechtstreeks verkozen en twee afgevaardigd vanuit de Raad van Bestuur), de afgevaardigde van de voorzitter van de Raad van Bestuur (RvB), de afgevaardigde van de rector en twee afgevaardigden vanuit de Ondernemingsraad. Ze komt één maal per maand samen en de voorzitter/voorzitster van de SoR is altijd een studentenvertegenwoordig(st)er. Verder zijn er niet stemgerechtigden aanwezig, bijvoorbeeld waarnemers van V.O. of De Moeial. U kan zich misschien afvragen: wat is er hier mis mee? De studenten hebben de meerderheid aan stemmen! We rule! Wel, er is een heleboel mis. De studenten hebben mathematisch gezien misschien de meerderheid aan stemmen, maar in praktijk bakken ze er niet veel van... De inefficiëntie van de SoR en diens studentenvertegenwoordigers ligt zeker niet bij hun motivatie, maar bij de (in)competentie van enkelen en de wansmakelijke taferele die zich voordoen tijdens de vergaderingen. Die maandelijkse uurtjes tussen broodje, drankje en agendapuntje lijken namelijk soms meer op

sessies 'woedecontrole' en 'traumaverwerking' gegeven door een kwakzalver. De emoties en verwijten vliegen in het rond, wat vergaderen op een normaal niveau onmogelijk maakt. Dat mensen in tranen losbarsten is geen abnormale

bedoening en verwijten in het rond strooien die volledig los staan van de vergadering nog minder. Nu kan ik begrijpen dat als men met hart en ziel met iets bezig is en men daar niet de verwachte appreciatie en applaus voor ontvangt, het redelijk ontmoedigend moet zijn; en als anderen daarbovenop nog eens commentaar leveren op het gedane werk, dit voor gevoelens van woede en onbegrip moet zorgen. Maar de mensen in de SoR (en alle studenten/mensen met leidinggevende functies) hebben zelf gekozen voor deze last en moeten zichzelf misschien de vraag stellen of ze wel emotioneel stabiel genoeg zijn om deze te dragen in plaats van zich af te reageren op anderen of te vervallen in gedrag dat niet in een vergadering thuishoort. Want buiten het idee te geven aan anderen dat ze incompetent zijn, zorgen deze gedragingen ook voor mogelijkheden tot misbruik vanuit het rectoraat. Het zit namelijk zo dat de studentenvertegenwoordigers soms danig met elkaar overhoop liggen, dat sommige andere stemgerechtigden (die minder met het welzijn van de gemiddelde student begaan zijn) de kans

schoon zien om de stemmingen in hun voordeel te trekken, waar de gemiddelde student zéker niet beter van wordt.

Het verbazingwekkendst is dat niemand in de SoR zich hier bewust van schijnt te zijn (wat ik onmogelijk acht, daar het toch een hoop intelligente mensen hoort te zijn) of -als ze zich er wel bewust van zijn- men in alle talen zwijgt. Dit stilzwijgen kan niet tot een verhoogde efficiëntie leiden. (Het maakt een mens zelf 'schuldiger' dan een soortgenoot die simpelweg niet inzielt wat er en waarom iets misloopt.)

Maar wat kan hier dan wél een oplossing bieden? Idealitair wordt een soort 'pauzement' ingelast wanneer wordt gemerkt dat de efficiëntie of goede sfeer van een vergadering/groep in het gedrang komt, zodat iedereen even kan ontspannen en zich kan herbronnen om dan met een fris gemoed nieuwe ideeën te spuien. Op zo'n momenten kunnen de verschillende leden elkaar ook leren kennen in een setting die los staat van de vergadering en misschien inzien dat ze toch wel meer in gemeen hebben met 'die zeveraar aan de andere kant van de tafel'. Zoals ik al zei is dit een ideaal, en moet men zich afvragen of zulke een moment kan ingelast worden in de setting van de Sociale Raad. Wel moet men in gedachten houden dat de invulling van deze pauzes niet vaststaat. Waar het in het jeugdwerk meestal neerkomt op met de hele leiding 'verkrachttertje' spelen, zie ik dit hier moeilijk gebeuren. (Hoewel de gedachte van de Algemeen Directeur en de voorzitster van de SoR die elkaar onderuit halen wel een grappig beeld oplevert.) Ook moeten deze adempauzes niet tijdens de vergadering vallen, men kan bijvoorbeeld een weekend organiseren, eens gaan eten,... Wat daarentegen niet tegengesproken kan worden is dat zulke momenten de efficiëntie en de sfeer naar boven halen. Ook is deze methode slechts één van de vele mogelijkheden die kunnen helpen de zware emotionele geladenheid en vijandige sfeer in de SoR te verlichten.

Ophouden met verwijten in het rond te smijten en momentjes van machtsvertoon en egotripperij staken, zijn natuurlijk gemakkelijke, logische én noodzakelijke stappen in de richting van betere vergaderingen en een beter werkende Sociale Raad. Ook is af en toe mentaal afstand nemen van de situatie en zijn eigen rol erin, geen slecht idee. Relativeren die boel!

Los van de sfeer en de emotionaliteit moet ook men ook even stil blijven staan bij de ideeën die sommige stemgerechtigden erop nahouden. Niet dat in de volgende paragraaf naar eerder wie met

De Moeial sprak met Anneke Van Den Aker

De Moeial heeft als taak een kritisch informatieforum te zijn voor de studenten. Het maakt deel uit van deze taak om de studenten kennis te laten maken met zaken waarmee ze anders zelf moeilijk in contact zouden komen. Vooral nu met de studentenverkiezingen moet de student weer merken dat hij slechts op weinig of gebrekkige informatie kan rekenen van de VUB-organen. Zo weten weinig mensen welke politieke kringen er zijn aan de VUB. De student verneemt alleen de luide stem van die kringen die al diep in de structuur van de studentenorganen geïntegreerd zijn. Bij deze doet De Moeial aan alle politieke kringen aan de VUB een voorstel: Zij mogen contact met ons opnemen, zodat we een interview kunnen afnemen dat dan in deze krant gepubliceerd zal worden. We beginnen wat hopelijk een reeks zal worden, met een kennismaking met Animo VUB. Hierin vernemen we hoe het BSG een conservatieve politiek in de hand werkt door beginnende kringen structureel te boycotten.

Wat is ANIMO VUB eigenlijk?

We zijn een links progressieve jongerenorganisatie aan de VUB. We zijn wel gelinkt aan ANIMO-nationaal en aan de partij sp.a Siprit, in die zin dat er ideologische overeenstemming is, maar we zijn er geen integraal onderdeel van. Zo hebben we een eigen programma met eigen richtlijnen en kunnen we op beide kritiek hebben. Bijvoorbeeld met de drugswetgeving hebben we standpunten ingenomen die niet door hen gedeeld werden.

En waarom vinden jullie het belangrijk aan de VUB te zijn? Wat onderscheidt jullie van de andere kringen?

ANIMO VUB bestaat nog niet zo lang. Dit is nu ons tweede jaar. We zijn ermee begonnen omdat er een alternatief nodig is voor het ALS, voor de linkse progressieve studenten. ALS heeft immers een te extreem links programma. Nu is het wel zo dat er overeenstemming is voor het overgrote deel, bijvoorbeeld op het vlak van sociale voorzieningen zoals gratis onderwijs, maar we hebben een meer pragmatische aanpak. Wij zoeken een middenweg, terwijl ALS radicale eisen stelt en drastische veranderingen vraagt. Ik vind echter ook dat er een samenwerking tussen ons mogelijk moet zijn op de universiteit, bijvoorbeeld omwille van onze gedeelde bekommernis om de verbouwingen van de studentenkoten van de VUB, of de verhoging van de inschrijvingsgelden door de hervorming naar het nieuwe systeem. We zouden samen moeten kunnen strijden voor belangrijke punten, maar die samenwerking is praktisch gezien niet mogelijk omdat zij hardnekkig aan bepaalde standpunten vasthouden en ons van hun gelijk willen overtuigen. Dat is natuurlijk jammer net omwille van de ideologische gelijkenissen en omdat we ons allebei inzetten voor de belangen van de student aan de VUB.

Wat willen jullie dan realiseren aan de VUB? Waar storen jullie zich aan?

Waar we nu zelf mee geconfronteerd worden, is het gebrek aan politiek engagement aan deze universiteit. Neem nu de studentenverkiezingen. Er zijn weer enorm veel problemen omdat er zich te weinig mensen kandidaat stellen en er bovendien te weinig mensen gaan stemmen opdat kandidaten ook maar een geldig percentage zouden behalen. Ik denk dat de mensen niet beseffen dat de studenten effectief macht zouden kunnen uitoefenen binnen de VUB organen en dat er werkelijk belangen te verdedigen zijn. De VUB zelf stoort zich er ook aan, want we hebben een oproep gehad aan de kringen dat zoveel mogelijk mensen zich moeten engageren, zowel om zich kandidaat te stellen als voor die verkiezingen zelf, door de mensen te motiveren om te gaan stemmen zodat de quota gehaald zouden worden. Maar blijkbaar zijn de studenten zelf niet geïnteresseerd in de sociale voorzieningen of de inschrijvingsgelden. Er bestaat nog teveel het idee

dat die zaken allemaal boven hun hoofden zweven en dat zij geen vat hebben op het beleid. Misschien zou er vanuit de sociale raad zelf meer informatie moeten uitgaan naar de studenten, over waarom de verkiezingen belangrijk zijn en hoe ze invloed kunnen uitoefenen op het beleid. Onze kring heeft

daar echt problemen mee en wij wilden een manier vinden om informatie daadwerkelijk bij de student te krijgen, maar als niet in de wandelgangen van de VUB geïntegreerd bent, kom je zelf niet eens te weten waar je informatie waarvoor moet gaan halen. Je moet daarvoor al heel goed ingewerkt zijn. Toegegeven, het ALS is op dat vlak wel sterk. Zij hebben meerdere kandidaten en zijn meestal goed op de hoogte.

Hoe komt het dat zoveel mensen nog nooit van jullie gehoord hebben?

Het is moeilijk als politieke kring om mensen aan te spreken. Mensen bekennen hun kleur niet altijd graag. De gevestigde kringen kunnen feestjes, fuiven en quizen organiseren, wat gemakkelijk kan via het BSG, de studentencafés, etc. Je kan als politieke kring wel debatten organiseren, maar daarvoor heb je een degelijke organisatie en contacten in de wereld van de politici nodig. Het is sowieso al moeilijk om studenten geëngageerd te krijgen en de VUB laat alles afhangen van de studentenkringen. ALS en het NVSV hebben een vast publiek en het is bijvoorbeeld moeilijk om bij het aanwerven van leden duidelijk te maken wat de verschillen zijn tussen ons en het ALS, want de gelijkenissen zijn groot, -zo gaan we beide voor gratis onderwijs, degelijk en kwaliteitsvol onderwijs- en waar nu onze accenten

liggen. Op dit moment zijn we een formule aan het zoeken om zowel ludieke als inhoudelijke acties te kunnen doen, zodat we aandacht krijgen en we zo ook een publiek krijgen dat ons aanhangt omwille van de inhoud. Het eerste semester hebben we al een activiteit gehad die heel

willen we binnenkort iets doen in verband met de verbouwingen van de studentenkoten.

Maar hoe zit het dan financieel?

Wel, het BSG hanteert het onderscheid tussen facultaire, regionale en andere (politieke en maatschappelijke) kringen. Voor elke kring is er de voorwaarde dat je drie jaar voorlopige erkenning van het BSG krijgt, waardoor je gebruik mag maken van de faculteiten van de VUB. Je moet je dan wel houden aan de reglementen van het BSG en alles wat daar rond hangt. Die drie jaar voorwaardelijke erkenning houdt in dat je geen subsidies krijgt en je moet elk jaar een financieel en moreel verslag van je werkzaamheden indienen. Je wordt verondersteld te werken zoals de normale kringen maar dan zonder subsidies. Je moet ook een duidelijke achterban hebben, dus een rechtvaardiging van waarom de kring bestaat, wat heel moeilijk is want je moet al veertig effectieve leden hebben voor een politieke kring. Dat is natuurlijk niet zo evident als je pas een kring hebt opgericht. Die drie jaar zonder subsidies betekenen dus dat we onze sponsors elders moeten gaan zoeken. We zouden dan bij politici moeten gaan aankloppen, maar dan verliezen we terstond onze vrijheid. Die politici kunnen hun eigen accenten beginnen leggen en dat willen we niet. We zijn daar principieel in. We gaan niet aankloppen bij andere afdelingen om geld te vragen, wat betekent dat we winstgevende activiteiten moeten organiseren. Het is als politieke kring echter niet zo evident om gewoon een wafelbak te organiseren, met als enige motivatie geld voor je eigen werking te verzamelen. Als je politici uitnodigt om te spreken, zijn er sommigen die het gratis doen, maar anderen willen een vergoeding. Nu krijgen we wel gratis lokalen van de VUB voor activiteiten, maar in de reclame daar rond kruipt dan weer wat geld en als je dat niet meteen hebt kan je weinig doen.

Hoe lang moeten jullie het nog op die manier volhouden?

Elk jaar moeten de verslagen op tijd binnen zijn en als je je niet aan de reglementen houdt kan je voorlopige erkenning ingetrokken worden waardoor je geen gebruik meer kan maken van de faciliteiten van de VUB. Als je de drie jaar kan doorlopen volgt er een bespreking van het BSG. Stel dat zij ons dan een permanente erkenning weigeren, dan moeten we de hele cyclus -dus drie jaar- weer opnieuw doen. De facultaire kringen hebben het op dat vlak gemakkelijk, want die zijn al jaren bezig. Het BSG kan hen niet op dezelfde manier sanctioneren als ons. En dat heeft te maken met hun sterke positie. Ze worden als tegenwoordigheid niet meer in vraag gesteld. Kleine kringen die vol goede moed beginnen, krijgen het door die structurele beperkingen echter nogal moeilijk te verduren.

Gabriël Zamora Moreno

Studentenvertegenwoordiging aan de VUB (vervolg)

de vinger zal gewezen worden, maar soms rijst bij mij de vraag of er wel ingezet wordt met de gemiddelde student en diens welzijn. Maar mijn perceptie van de realiteit is even subjectief als dat van ieder ander en misschien zie ik de verwoede pogingen van sommigen om de gemiddelde student-met-de-pet daadwerkelijk een beter (studenten)leven te verschaffen over het hoofd.

Desalniettemin is het (sociale) welzijn van de student wél de last van de SoR en diens leden, stemgerechtigd of niet. En wie kan beter de vragen en eisen van de student inschatten dan -jaja- de studenten zelf. Die rakkers uit het verleden waren toch wel heel slim, want zij zijn op hetzelfde idee gekomen. Met als gevolg: de studentenvertegenwoordigers!

Zoals reeds gezegd zijn de studenten in de SoR in de meerderheid als het over aantal stemmen

gaat. Het is dan ook de vraag waarom er soms beslissingen worden genomen die niet in het voordeel van de student zijn -zowel op lange als op korte termijn. Een mogelijke reden is al gegeven in de tweede paragraaf, maar zoals altijd zijn er meerdere oorzaken.

Zouden de studentenvertegenwoordigers als één blok naar voren treden in de raad, zou veel meer bereikt worden en zou de academische overheid minder vrij spel hebben. Liesbet Verreydt, voorzitter, zei tijdens de vergadering van 17 februari: "Alle studentenvertegenwoordigers strijden voor hetzelfde. We trekken allemaal aan hetzelfde laken, enkel zijn de methoden waarmee we dingen hopen te bereiken anders." Het is inderdaad zo dat elke mens andere methoden heeft om datgene te bereiken dat op zijn of haar verlanglijstje staat. Maar door allen op andere manieren te strijden, bereikt men niets. Zeker als

darenboven de reeds genoemde wanorde tijdens de vergaderingen plaatsvindt. Ook moet men zich de vraag stellen waarom zo een uitspraak gedaan werd (ze was namelijk gericht aan een andere studentenvertegenwoordiger): is de communicatie tussen de verschillende studentenvertegenwoordigers terdege zoek dat ze elkaar eraan moeten herinneren dat ze aan dezelfde kant staan? Blijkbaar wel... Dit is een zeer spijtige zaak, want zonder communicatie kan men in een setting als die van de SoR en als studentenvertegenwoordiger niets bereiken. De vraag is dan ook waarom de verschillende vertegenwoordigers niet apart samenkomen om hun individuele doelen aan elkaar uit te leggen en te kijken welke toegevingen elkieder bereid is te maken (naar elkaar toe en naar het rectoraat). Daarna kan men tijdens de vergaderingen samen voor de overeengekomen doelen strijden op de overeengekomen wijze.

(Niet verbaasd zijn als men zo meer bereikt, men minder met elkaar overhoop ligt en men daardoor ook meer energie overhoudt voor andere zaken.)

Tenslotte is de VUB één van de weinige universiteiten in de wereld die zulk een mogelijkheid tot studentenparticipatie kent. Maar de gegeven kansen -gegeven door onze universiteit en verkregen door onze voorgangers- moeten ook op een behoorlijke wijze benut worden. Daarom is het misschien een goed idee dat die enkele (bewonderenswaardige) studenten die de taak van vertegenwoordiger op zich hebben genomen, eens analyseren of de energie die ze nu deels in bekvechten steken, niet een beter nut kan dienen, bijvoorbeeld een écht sociaal beleid handhaven of het bestaande, waar nodig, verbeteren.

Laetitia Van der Vennet
waarneemster van De Moeial in de SoR

Meritocratie, kapitaal en de universele rede

Fuck de democratie!

Sinds de val van de Berlijnse muur kan u her en der enthousiastelingen horen verkondigen dat de kapitalistische democratie nu wel heeft bewezen de beste van alle mogelijke maatschappij-vormen te zijn. Toch blijft er steeds opnieuw weer subvertief gespuis opduiken dat met luide stem de ontevredenheid met het huidige maatschappij-bestel proclameert. Terwijl de enen lustig het einde der geschiedenis afkondigen, roepen anderen op tot een breuk met, of tenminste een radicale herziening van, onze huidige manier van samenleven. Redenen genoeg dus om de democratie eens onder de loep te nemen, en na te gaan welke haar sterktes en zwaktes zijn.

Toen Plato de democratie bekritiseerde deed hij dat vanuit aristocratische en elitaire motieven. Hij was er namelijk van overtuigd dat er slechts één Waarheid bestond, die bovendien ook nog eens makkelijk kenbaar was voor iedere mens. Op voorwaarde natuurlijk dat die mens zich braaf aan de universeel geldende richtlijnen van de rede zou houden. Volgens Plato was de meerderheid van de mensen gewoon dom, maar als ze maar goed genoeg naar hem zouden luisteren was alle hoop nog niet verloren: zolang de filosoof koning zou zijn en de andere mensen naar hem luisteren, is de rechtvaardigheid in de maatschappij immers verzekerd. Het probleem met de democratie is dan ook volgens Plato dat iedereen zo maar zijn mening openbaar mag verkondigen, en bovendien nog verwacht dat naar die mening geluisterd zal worden ook! Zoets is voor Plato, die zelf als enige de waarheid in pacht meent te hebben, natuurlijk ontoelaatbaar: alsof men evengoed naar bijvoorbeeld Trachymachus' mening zou kunnen luisteren als naar die van Plato zelf!

Verder was het volgens Plato ook zo dat de (domme) mens van nature tot het slechte geneigd is, zodat de regels van de filosoof-wetgever nodig zijn om die kleine evil bastards die de massa uitmaken in het gareel te houden. Deze natuurlijke slechtheid zou te verklaren zijn uit onwetendheid: de massa is immers onwetend van de juistheid van Plato's ideeën. Plato's kritiek op de democratie werd dus duidelijk grotendeels geïnspireerd op de frustraties van een pretentieuze betweter die naar zijn eigen mening niet serieus genoeg genomen werd. De burgers van Athene lieten het dan ook niet aan hun hart komen en lachten eens meewarig.

Een kleine 2000 jaar later lagen de kaarten echter anders: Plato's ideaal van de filosoof-koning had zich ondertussen verzevenlijkt in de christelijke kloostergemeenschappen: geheel in overeenkomst met de Platoonse voorschriften keerden de kloosterbewoners zich radicaal af van de geneugten des levens om zich in schemerdonkere kamers bezig te houden met het rationaliseren van de katholieke dogma's. Tegelijkertijd hield de aristocratie de wereldlijke macht stevig en zeer brutaal in handen, met alle nadelige gevolgen voor de gewone bevolking vandien.

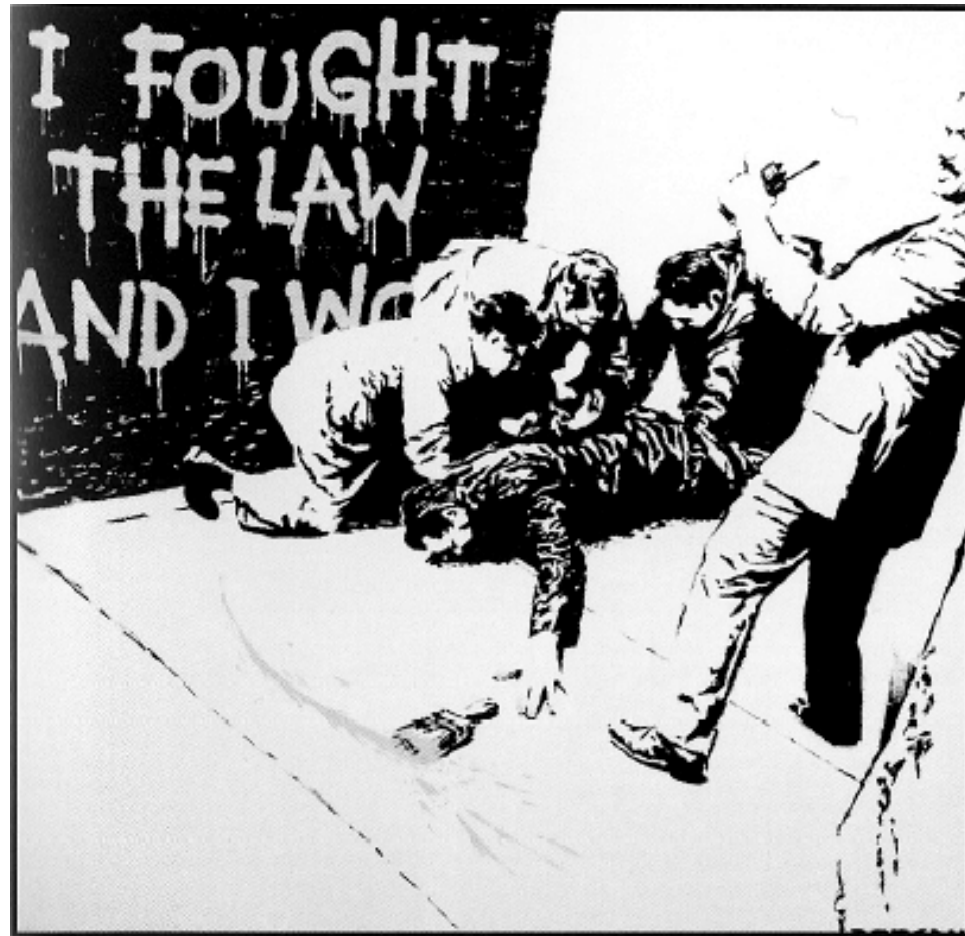
Het kan dan ook niet verbazen dat mensen als Voltaire en Rousseau in die periode een beroep zouden doen op de democratie om zich van het juk der kerk en adel te ontdoen. Het opmerkelijke is echter dat ze hierbij een beroep zouden doen op bepaalde ideeën van Plato de grote anti-democraat zelve. Zo redeneerden ze dat de mens geboren wordt als een onbeschreven blad dat op zich tot het goede geneigd is. Het is echter weeral uit onwetendheid dat toch niet alle mensen zich zo gedragen zoals het zou moeten. De oplossing voor dit probleem wordt wederom in de rede gezocht: als iedereen immers maar rationeel genoeg zou nadenken en bovendien ook over de nodige relevante kennis zou beschikken, zou iedereen vanzelf tot de zelfde juiste conclusie komen, namelijk die van de echte Waarheid.

Het is veelzeggend dat Rousseau in deze context spreekt van het 'dwingen om vrij te zijn': zoals later ook het marxisme zal beweren beschikt de gewone mens zogezegd over een vals bewustzijn, waardoor hij of zij ten onrechte meent bepaalde belangen of behoeften te hebben. Dit is echter het gevolg van onwetendheid. Als men dus maar de nodige informatie verschaft en de regels van het redelijke denken propageert, zal de bevolking plots inzien dat niet zij, maar Rousseau en Voltaire eigenlijk altijd al gelijk hebben gehad.

Toen de verlichting uiteindelijk in de praktijk werd gebracht via de Franse revolutie, kon men moeilijk beweren dat er effectief een democratie in de plaats werd gesteld voor het ancien regime dat werd verdreven. Toch werd hier de link gemaakt tussen de democratie en het kapitalisme:

in een rationele samenleving, gesteund op wetenschappelijke en technologische vooruitgang, zouden de omstandigheden kunnen worden gecreëerd waarin elk individu evenveel kansen zou hebben om 'het te maken'.

En zo komen we uit bij onze huidige samenleving. Daarin is de idee van de gelijke kansen zogezegd gerealiseerd geworden. Vandaar ook dat men onze tegenwoordige maatschappij wel eens een meritocratie pleegt te noemen: iedereen zou immers worden beloond al naar gelang de persoonlijke verdienste. Het is dan niet meer zo dat bepaalde socio-economische omstandigheden de positie in de maatschappij bepalen, maar het talent van het individu zelf. Als je dus een hoge plaats inneemt heeft dat niets te maken met het

feit dat je ouders ook reeds rijk of machtig waren, maar enkel met het feit dat je als individu blijk gaf van meer talent dan de gemiddelde jan modaal. En als je dus een slechte plaats inneemt op de maatschappelijke ladder, is dat enkel te wijten aan een persoonlijk falen.

Hierbij wordt uitgegaan van de vrijheid van het individu: zonder die vrijheid zou sociale mobiliteit immers niet of moeilijk mogelijk zijn. De ideologie die dus aan de kapitalistische maatschappij ten grondslag ligt legt de nadruk enerzijds op de rede en voldoende informatie voor elke burger, anderzijds op de individuele vrijheid en de gelijkheid der levenskansen.

Ik wil hier duidelijk maken dat de combinatie van de universele rede, de meritocratie en de individuele vrijheid één van de gevaarlijkste maatschappij-legitimerende ideologische constructies is die ooit werd uitgedacht. Het is in deze context immers zo dat men de schuld voor een mindere plaats binnen de samenleving niet kan afschuiven op het maatschappijbestel zelf, maar enkel op de eigen onkunde en minderwaardigheid. Als iedereen immers evenveel kansen krijgt, dan is jouw persoonlijke falen ook effectief een oorzaak van jouw persoonlijke aanleg en intelligentie. Waar vroeger tegenslag nog werd gelegitimeerd door de wil van een wispelturige god, moeten we nu onder ogen zien dat alle onrechtvaardigheid eigenlijk toch rechtvaardig is, want immers een logisch gevolg van het ongelijkmatig verdeeld zijn van aanleg en talenten.

Daarom is het interessant om eens na te gaan of die persoonlijke vrijheid en kansengelijkheid effectief bestaat.

De Franse socioloog Pierre Bourdieu vormt hier een interessante invalshoek. Om het traditionele dualisme tussen actie en structuur, vrijheid en determinatie, te overwinnen; ontwierp hij een soort cyclische theorie die de wisselwerking tussen beide polen van het dualisme benadrukt. Het is volgens hem dus zo dat de mens niet of vrij of gedetermineerd is, maar beiden tegelijk. Meer concreet komt het er op neer dat de mens wel kan doen wat hij wil, maar gedetermineerd is

in wat hij wil. De mens groeit namelijk op in bepaalde sociale en economische omstandigheden. Deze omstandigheden bepalen niet enkel in een grote mate de mogelijkheden die de persoon in kwestie heeft in zijn verdere leven, maar ook met welke andere mensen hij of zij in contact zal komen. Op die manier wordt meteen duidelijk dat de persoonlijke vrijheid ernstige relativisering behoeft. Zo is het bijvoorbeeld het geval dat personen uit lagere bevolkingsgroepen minder kans hebben op een hogere opleiding, en dus ook minder kans maken op een vetbetaalde job, met alle logische gevolgen vandien. Tegelijkertijd zal iemand uit een lagere sociale klasse ook een ander wereldbeeld meekrijgen van thuis uit dan iemand uit een hogere klasse. Aangezien mensen vaak

vrienden zoeken die min of meer hun wereldbeeld delen, is het dan ook logisch dat er groepen zullen gevormd worden die vaak uitsluitend uit één bepaalde sociale klasse komen. (Het moet hierbij opgemerkt dat Bourdieu dit principe nuanceert aan de hand van verschillende soorten kapitaal, maar aangezien het niet mijn bedoeling is om hier de volledige theorieën van de socioloog uit te doeken te doen ga ik daar niet dieper op in.)

Het punt is dan natuurlijk dat zulke verschillende groepen ook verschillende interessepunten hebben, waardoor bijvoorbeeld mensen uit een hogere klasse als vanzelfsprekend op de universiteit terecht komen, terwijl personen uit de lagere klasse eerder voor een technische job zullen kiezen. Een zeer belangrijk concept om dit mechanisme te begrijpen is in mijn ogen de idee van de hegemonie. Dit begrip hangt samen met ideologie: er bestaan in elke maatschappij verschillende ideologieën naast elkaar, maar binnen bepaalde bevolkingsgroepen is een bepaalde ideologie overheersend. Men zegt dan dat deze ideologie hegemonisch is. Op die manier kunnen we hegemonische ideeën onderscheiden die door een specifieke groep mensen worden aanvaard. Het gaat hierbij om vanzelfsprekendheden: het idee van de individuele vrijheid is in de kapitalistische democratie bijvoorbeeld een hegemonisch idee. Het lijkt zo vanzelfsprekend dat weinig mensen er zich nog vragen bij gaan stellen. Toch blijken die vanzelfsprekendheden vaak helemaal niet zo vanzelfsprekend. Bourdieu zegt dan ook zelf dat het zijn doel is om het alledaagse zo onder woorden te brengen dat duidelijk wordt hoe onalledaags het is.

In deze context mag hopelijk ondertussen duidelijk zijn geworden dat bijvoorbeeld dat idee van de persoonlijke vrijheid en gelijkheid der kansen misschien wel eens minder vanzelfsprekend zou kunnen blijken te zijn dan men de burger al te vaal wil laten geloven. Zoals we daarstaks immers zagen was die gelijkheid der kansen volgens de verlichtingsfilosofen afhankelijk van een voldoende aan informatie en redelijk denken. Dit garandeerde immers dat we allen tot dezelfde conclusie zouden komen.

Nu is het in onze hedendaagse 'postmoderne'

samenleving zo dat het geloof in de universele rede, en dus ook het geloof in de mogelijkheid om tot een rationele consensus te komen, is gestorven. Dit wil zeggen dat het project van de verlichting vanuit intellectuele hoek voor dood werd verklaard toen bleek dat de fundamentele, waarop heel het project in kwestie werd opgebouwd, zelf niet houdbaar waren. Op die manier komt de democratie dus ernstig onder vuur te liggen.

Een ander aspect van onze hedendaagse maatschappij dat de democratie ernstig ondergraaft is de ontwikkeling van het kapitalistische systeem en de daarmee gepaard gaande afbraak van de sociale zekerheid en het opengooien van alle mogelijke markten. De verwezenlijking van de technologische en wetenschappelijke vooruitgang, die een voorwaarde voor de optimale werking van de democratie zou moeten garanderen, blijkt nu dus zelf één van de belangrijkste motoren van sociale onrechtvaardigheid te zijn. Dit hangt rechtstreeks samen met de idee van de meritocratie en is gebaseerd op een vorm van denken die maatschappelijk darwinisme wordt genoemd: het idee is dat elk maatschappelijk falen te wijten is aan de persoonlijke vaardigheden. Door de sociale zekerheid af te bouwen zouden dan de beste mensen overleven, terwijl de onnuttige of onaangepaste individuen langzaam maar zeker zullen afsterven. Een vorm van natuurlijke selectie die nauwe verwantschappen toont met het kweek-ideaal van bepaalde figuren uit de recente Duitse geschiedenis.

Binnen dit kader is ook het aspect van informatieverschaffing zwaar onder druk komen te staan: in vrijgemaakte markten moet men het nu eenmaal hebben van winstcijfers. In een media-markt komt het er dus op aan zo veel mogelijk mensen te bereiken, waardoor de nadruk komt te liggen op een vorm van inhoud die op de grootste gemene deler, of de massa dus, mikt. Nu is er op zich niets op te merken op geen enkel individu dat mee de massa uitmaakt, maar het feit blijft wel dat de massa, als geheel, dom en kortzichtig is. De inhoud die door de massamedia wordt aangeboden is dan ook logischerwijze op maat van de massa gesneden: korte sensationele non-events worden tot nieuws verheven, terwijl andere belangrijke onderwerpen niet langer aan bod komen. Zo is er tegenwoordig geen plaats meer voor achtergrond of argumenten, laat staan een redelijk en onderbouwd debat.

Op die manier heeft het kapitalisme de democratie medogenoos uitgehold. Een politiek systeem dat gelijkheid en rechtvaardigheid moet garanderen kan zulke doelstellingen immers niet langer verwezenlijken wanneer het zelf aan economische vrije-markt-vereisten moet voldoen. De strijd om de politieke macht baseert zich in zo een geval namelijk niet langer op een ideologische overtuiging of een politiek idealisme, maar enkel op de logica van vraag en antwoord. Het hedendaagse populisme binnen de politiek is dan ook het logische gevolg van een maatschappij waarbinnen de media in een vrije-markt-kader moet functioneren. Enerzijds worden immers de informatie-standaarden afgebouwd, anderzijds wordt de burger ook zodanig geconditioneerd dat hij of zij in de overvloed aan informatie die alle dagen op ons afkomt enkel nog die zaken selecteert die hem of haar aanstaan. Meestal komt dit dan ook neer op verstrooiing en amusement. Als je er immers net een zware werkdag op hebt zitten, zal je eerder voor hersenloos amusement kiezen dan voor iets moeilijker informatie die misschien wel effectief relevant kan zijn voor je eigen leven. Op die manier is het weer de mens uit de lagere klasse die het zwaarst getroffen wordt: aangezien hij of zij vaak meer fysiek uitputtend werk verricht, komt hij of zij vermoeder thuis, en zal dus minder de neiging hebben om nog over ernstige zaken na te denken. Op die manier wordt in onze maatschappij de status quo gereproduceert terwijl de burger zelf wordt afgeleid met niet-ter-zake-doend amusement. Zo wordt zijn of haar denkcapaciteit ondermijnd, en wordt de democratie een schijnstelling die enkel nog dient om de uitgebuite burgers een sluier voor de ogen te houden.

Amerika mag dan wel beweren de democratie wereldwijd te verspreiden, maar het naar voor schuiven van iemand als Wolfowitz als voorzitter van de wereldbank maakt de werkelijke bedoelingen plots toch opvallend inzichtelijk...

Bram Langmans

Actief Linkse Studentenbeweging

De Moeial sprak met Tim Joosen

Uitstel is nog geen afstel en u zal het geweten hebben. De kandidaatstellingstermijn werd verlengd tot woensdag 9 maart 2005 en van de 21^e tot de 5^e april is het aan de studenten om hun vertegenwoordigers te kiezen. Doel is alles wat ademt en beweegt op de VUB vertegenwoordigt te zien.

De Actief Linkse Studenten komen ook op voor deze verkiezingen, net als vorig jaar. Deze strijdlustige linkse beweging die opgericht werd in 1976 aan de VUB haalde vorig jaar bijna de helft van de stemmen binnen. We hebben Tim Joosen op het station van Brussel-Noord kunnen strikken voor een interview.

Wie gaat er dit jaar opkomen voor de verkiezingen van de ALS afdeling Brussel en in welke Raden zitten jullie?

Tim: "De kandidaten zijn dus ikzelf, Tim Joosen, en plaatsvervangster Stefanie Lagae. We stellen ons alleen kandidaat voor de Studentenraad 'Afdeling Studentenvoorzieningen'. Hier vinden wij in de vakbonden van het VUB-personeel, die ook vertegenwoordigd zijn in de Studentenraad, een objectieve bondgenoot."

Waarmee willen jullie de studenten overtuigen om voor jullie te stemmen? Wat is jullie programma? Tim: "Vorig jaar was het de eerste keer dat we hebben deelgenomen, vooral op basis van een campagne die we hadden gevoerd concreet tegen de prijsverhogingen die er waren geweest in het studentenrestaurant. De campagne die we hiertegen voerden mondde uit in verkiezingsdeelname."

Wat zijn jullie verwezenlijkingen van het afgelopen jaar?

Tim: "Wij hebben altijd heel duidelijk gesteld dat wij niet denken dat we door in die Studentenraad te gaan zetelen we daardoor dingen gaan kunnen veranderen. De reden hiervoor is dat er op dit moment geen brede studentenbeweging is, zeker niet langs Vlaamse kant en ook zeker niet aan de VUB."

Wat bedoelt u dan met 'brede' studentenbeweging?

Tim: "Een voorbeeld is de beweging die we hebben gezien in het hoger onderwijs langs Franstalige kant in het begin van dit academiejaar. Dus waar je ziet dat er massaal georganiseerd en gemobiliseerd wordt, studenten en personeel van de instellingen samen tégen de besparingen. En het is juist op zo een moment, op zo een hoogtepunt van een beweging dat men in staat is om oppositie te voeren en om besparingen te stoppen en eisen af te dwingen. En dat is wat op dit ogenblik niet mogelijk is aan de VUB."

Maar is het ook niet zo dat door de 'straat' voor de 'Raad' te verruilen, jullie twisten met de LSD en ook het niet altijd even consequente optreden van Liesbeth Verreydt, voorzitter van de Studentenraad, (zie De Moeial jaargang 23 n°5) dat de studenten aldus een zwakkere stem hebben. Tim: "We hebben vorig jaar het voorzitterschap aangeboden gekregen naar aanleiding van onze verpletterende overwinning. We hebben geantwoord dat we dat alleen maar zouden

aanvaarden op voorwaarde dat we een programma zouden kunnen schrijven, een sociaal programma tégen de besparingen. En waarmee we ook met de Studentenraad in conflict zouden durven gaan met de Vlaamse Regering en met het Rectoraat wanneer die besparingen zouden willen uitvoeren. Anders is het onmogelijk om met de mensen van LSD tot een programma te komen. Zij zijn eigenlijk de studentenvertegenwoordigers ie de voorbije jaren zelf besparingen hebben uitgevoerd."

Dus jullie hebben een belangrijke functie geweigerd binnen de Studentenraad omdat jullie ideologisch niet overeenkomen of omdat jullie denken dat het toch op niets zou uitdraaien?

Tim: "Ja maar omwille van het feit dat we alleen die verantwoordelijkheid aannemen als we zeker zijn dat we met een studentenbeweging die strijd kunnen winnen."

Maar wie niet waagt, niet wint natuurlijk

Tim: "Maar wanneer men op voorhand al weet dat binnen de Studentenraad een meerderheid gaat zijn die zich niet verzet tegen sociale maatregelen draait het toch op niets uit."

Maar komt er dan geen langetermijnvisie aan te pas?

Tim: "Dat is ook waar we mee bezig zijn, ons belangrijkste actieterrein is zeker niet de Studentenraad. Dat is voor ons eigenlijk bijkomstig omdat we denken dat het belangrijk is een beweging uit te bouwen aan alle universiteiten die in staat is om op het moment dat er echte studentenbewegingen komen daarin een belangrijke rol te gaan spelen."

Waarom werken jullie dan niet samen met de andere linkse bewegingen, ik denk aan de PvdA? Waarom is er zo een grote verdeeldheid in het 'extreem' linkse kamp?

Tim: "Nu, wij willen heel graag samenwerken met iedereen die bereid is een gezamenlijk programma samen met ons op te stellen. We hebben dat in het verleden wel geprobeerd maar zijn hier niet in geslaagd omdat wij nooit een programma kunnen aanvaarden waarin besparingen of andere sociale maatregelen worden genomen."

Zijn jullie nu anti-globalisten of anders-globalisten? In welke mate komen jullie overeen met de andersglobalistische beweging die de arbeidersretoriek 'links' laten liggen..?

Tim: "Het globalisme is voor ons een uiting van politiek waarmee het neoliberal beleid in een versneld tempo overal ter wereld wordt doorgevoerd. Dat is eigenlijk de 'internationale beweging' van de multinationals. Dat is hun poging om overal ter wereld mensen te gaan uitbuiten en rijkdommen te plunderen. Dat is eigenlijk wat globalisering betekent voor ons en in die context zijn we anti-globalisten."

Is het geen utopie te denken dat men in een handomdraai een 'sociaal-solidaristische'

maatschappij kan totstandbrengen? Ruik ik hier geen heimwee naar de vervlogen idealen van 'de nieuwe mens' en de 'maakbare samenleving'? Tim: "Een mens 'op zich' is niet in staat om te overleven. Een mens kan alleen maar overleven binnen een maatschappij om te kunnen voorzien in zijn levensonderhoud. Ons pacifisme bijvoorbeeld bestaat erin dat wij niet geloven in een staat die het monopolie heeft over de politie, het leger, enz. Want ik vind dat de huidige staat dat het monopolie gebruikt om een minderheid van de bevolking te beschermen tegen de meerderheid van de bevolking."

Bombarderen jullie de denkers en schrijvers waar jullie je pap gaan halen niet te snel tot profeten? Ik denk hierbij aan Marx, Lenin, Trotsky..?

Tim: "Voor ons is het marxisme een typische maatschappijmethode i.t.t. de Stalinistische beweging."

Nemen jullie dan ook afstand van de klassieke en rigide interpretaties van het marxisme, politiek-economische beschouwingen die onder een bepaalde tijdsgeest en maatschappelijke constellatie misschien tot hun recht kwamen?

Tim: "Ahja tuurlijk, alé het is te zeggen, Marx is gestorven op het einde van de negentiende eeuw dus ge kunt onmogelijk exact hetgeen wat die dan zegt gaan kopiëren."

Extreem-rechts doet zijn voormalige leiders grote eer aan door ze bv. in Nederland op te graven en hier op 'heilige' grond te herbegraven, ze houden hun wake, persoonlijkheidscultus behoort in die politieke hoek tot de huisstijl. Hoe zit dat bij jullie? Organiseren jullie bv. bedevaarten naar het graf van Karl Marx? Tim: "Wij gaan niet op bedevaart naar graven (lacht hartelijk)."

Welke strekking binnen het communisme hangen jullie juist aan?

Tim: "Wij zijn trotskisten. Waar wij ons eigenlijk op baseren is de Sovjetunie van 1917-1924, wat eigenlijk een democratische, socialistische staat was."

De periode van Lenin dus?

Tim: "De periode is onder Lenins leiderschap was de tijd dat de Sovjetunie een democratisch-socialistische staat was. Stalin heeft achteraf de Sovjetunie stilletjes aan hervormd tot een dictatuur."

Dus jullie nemen afstand van Stalin -iets wat de PvdA niet doet-?

Tim: "Ja en daarom kan men zich geen geloofwaardig imago aanmeten als men het Stalinistisch bewind zou gaan verdedigen. Trotski werd ook vermoord door Stalin omdat hij zich verzette tegen de tirannie van Stalin. Ons programma hebben we altijd verdedigd tegenover de Stalinisten."

De meerderheid van de mensen vinden jullie een marginale splintergroepering, jullie worden afgeschilderd als de antipode van het NSV. Wat antwoord je hierop?

Tim: "Als er één marginale groepering is, is het wel het NSV. Het zijn de fascistische geïsoleerd

staan."

Ja maar 'de fascistische' van het Vlaams Belang zullen hoogstwaarschijnlijk in 2009 aan de macht komen, hier zal een generale repetitie vanaf 2006 in Antwerpen aan vooraf gaan, waar het Blok hoogstwaarschijnlijk een blokkeringsminderheid verkrijgt met het systeem Imperiali.

Tim: " (lacht) Nu kijk, we komen uit een moeilijke periode en dat waren de jaren negentig, maar op dit moment zien we dat er meer en meer strijdbewegingen komen, ook in onze maatschappij. Kijk maar naar de non-profit. Er zijn overal stakingsbewegingen waar wij ook constant in participeren. Bovendien krijgen we daar positieve responsen. Ik ben er zeker van dat we de autoriteit zullen behouden die we op dit moment hebben binnen de anti-oorlogsbeweging en de antiracisembeweging. Ook ben ik ervan overtuigd dat we die over een aantal jaren ook binnen bredere lagen van de arbeidersbeweging zullen hebben"

Was de AEL (Resist) niet de autoriteit binnen de anti-oorlogsbeweging, althans wat betreft het actiecomité 'STOPUSA'? Zaten jullie ook bij 'STOPUSA'?

Tim: "neen, dat niet neen. We hebben altijd steun gegeven aan een aantal progressieve elementen binnen de AEL maar we zijn van mening dat met hun 'oud' programma ze nooit een meerderheid van de bevolking zouden kunnen aanspreken"

Een laatste vraag dan: Het kapitalisme heeft eeuwen de tijd gehad om te rijpen, denkt u niet dat het communisme ook nog een eeuw nodig heeft om tot wasdom te komen?

Tim: "wij zijn dialectische denkers en hebben geen lineaire visie daarop."

Ja maar het communisme zou in de dialectische redenering juist de anthithese kunnen vormen waarop zich aldus een nieuwe situatie, een synthese zich kan volstrekken.

Tim: "Ah zo bedoel je, ja, zo kan je het ook zien. Het kapitalisme heeft in zijn geschiedenis een bepaalde progressieve rol gespeeld. Tot tegen het einde van de negentiende eeuw ongeveer heeft het kapitalisme eigenlijk de mogelijkheden gecreeërd, technologisch en industrieel, om de ganse bevolking van een hoge levensstandaard te voorzien. Vanaf dat moment kon het kapitalisme in geen enkele groei meer resulteren zonder in te gaan tegen de belangen van de meerderheid van de bevolking. Je ziet dat hoe rijker de maatschappij wordt hoe meer de rijkdom eigenlijk niet meer wordt gebruikt voor de meerderheid van de bevolking maar in de zakken glipt van een minderheid. Men zegt altijd wel dat het crisis is, dat is ook zo voor een meerderheid van de bevolking maar uiteindelijk stijgen de winsten van de bedrijven elk jaar met de crisis mee."

Met een onmiskenbaar gevoel voor nuance slaat Tim een goed figuur, de actief linkse studenten varen er niet slecht bij.

Ze zetten de studenten aan tot politieke mondigheid en levendigheid op onze campus. ...Tenzij de vice-rector of de huidige voorzitter van de SoR hier een stokje voor steken... (zie De Moeial jaargang 23 n°5) Martin Van Ganshoren

Column

She Hardly Feels The World Outside

Hendrik liep zeer zelfverzekerd door de dauwbemiste straten rond het huichelaren-plein. Hij wist wat hij wou vinden. Overall om hem liepen heen: mannen, vrouwen, kind'ren. De lucht rondom was zwaar en grijs van alledaagse zorgen. Hendrik wist dat wat hij zocht hier ergens zat verborgen...

Eva was wat men noemt een beetje een speciaal meisje. Vaak wanneer ze in de spiegel keek, probeerde ze niet echt te kijken. Ze dwaalde met haar halfgesloten ogen lichtjes in de rondte alsof ze een insect was; verblind door de wazige lichtvlekken die somtijds van de spiegel sprongen. Als ze dan haar ogen sloot zag ze de naflittering van de lichtjes die in de binnenkant van haar oogleden stonden gebrand als kleine bewegende etsjes. Even vaak echter, zag ze niets.

Eva kon de wereld buiten zich - zwakjes - amper voelen.

Het denken in fractaal-structuur; het lachen in dit late uur; het leven is een blinde muur, omringd door paarden wanden. De zwakkere maakt het leven zuur voor de tegen-veel-bestanden. Steeds opnieuw weer wil het vuur de werkelijkheid verbranden. De strijd tussen idealen en de werkelijkheid voorhanden...

Op de toppen van haar tenen sloop ze naderbij, om hem dan plots, als een lawine, te overvallen: de eigentijd en eindigheid, de authentieke eigenheid, het Ik dat weer zichzelf verblijdt; het rusteloze vinden. Het rusteloze hoofd dat zichzelf langzaam zal verslinden. De volle, felle gloed waaraan de ogen zich verblinden... Als een waterval met spraakgrek, is zij mooi en

ongeschonden. Zij oordeelt over dingen die al dan niet bestonden. Zij peilt de diepte diepten en tracht zaken te doorgronden. Zij tracht zich te verlossen van het touw dat haar heeft gebonden. Zij wil verwonden.

Toen de val haar schouder brak, was ze plotsklaps nuchter. De lach op haar lippen stierf weg en de beweging werd beduchter. Later, in het ziekenhuis, fluisterden mensen schuchter, zeer voorzichtig; om de ziekte zelf omzichtig. De wereld is een slaapvertrek, en de mensheid is kortzichtig...

The I can be so heavy it needs to wipe away the signs. The eye can be so dizzy it does no longer perceive time. The mind becomes free-floating just as thoughts do de-allign. I know you too have dreams, but every dream is in the mind. Every

voice you ever heard did only speak unkind. I know you wish you had the strenght to take things as they unwind; but all your days just brought new pain, for every day's just the same kind. The Self can grow so heavy it needs to leave the time behind...

Lisa lachte. Het licht van de mooie morgenzon deed de laatste resten vuur langzaam vervagen. De stad ontwaakte. We waren vuil, vergiftigd en door tijd verslonden. De lucht was van kristal en ijs; het bewustzijn ongebonden. De blik op de wereld die wij wierpen vanwaar wij stonden... Alweer had deze nacht ons voor een nacht verbonden.

Bram langmans AKA
The Boy That Ate His Glasses

Ideologiekritiek: De Grote Cement-Crisis

Proloog: Toen John Earl Gray na 25 jaar uit de gevangenis kwam ging hij op zoek naar vrijheid en een nieuw leven. Hij hoort vertellen dat de heil in de nieuwe technologie gelegen is, en gaat dan ook op zoek naar die technologieën. Hij ontdekt echter al snel dat hij daarvoor geld zal nodig hebben. Wanneer hij tenslotte ook nog eens moet vaststellen dat zijn vrouw en woonstee hem opzettelijk verlaten hebben, slikt hij moedig zijn trots door en gaat op zoek naar werk. Na een vermoeiend gevecht tegen de bureaucratie slaagt John erin een onderdak te vinden in het opvangcentrum. Na de nodige tegenslagen, veroordelen en verwensingen geraakt John zelfs aan een job: hij wordt metsers-diender.

John sprong blijgemust uit bed. Hij keek eens goed rond en dacht: 'oh, wat ben ik toch blij met deze vochtige, rottende achterkamer. De huur is wel veel te hoog voor een ruimte als deze, maar ik ben tenminste weer vrij! Als ik nog lang in dat opvangcentrum had gezeten had ik mezelf vast en zeker van kant gemaakt. Ik denk dat ik maar eens koffie ga zetten en een licht ontbijt tot me neem, om daarna grondig mijn lichaam en tanden te schuren, alvorens weer de zonovergoten straat van deze prachtige stad in te duiken. Ja, het leven is mooi en de werf roept. Reeds vier jaar ben ik nu metsers-diender, en ik voel dat er promotie op mij wacht. Ik ken niemand die al zo lang metsers-diender is. Normaal ben je al na drie jaar volleerd.' John had tegenwoordig wel vaker de gewoonte zijn eigen gedachtestroom in hoorbare tekens te materialiseren, ook al was er niemand in de buurt. Het voordeel was wel dat hij steeds gelijk had, al voelde hij soms de hete hijgende adem der eenzaamheid die zich achteloos om zijn hals schroefde als een felgekleurde anaconda met vervellingsvrees.

Toen John de werf naderde voelde hij reeds van verre dat deze dag alles had om zijn verwachtingen waar te maken. De ploegbaas stond zowaar reeds halsreikend naar hem uit te kijken, en wuifde enthousiast toen John de hoek om kwam. Met een grote glimlach op zijn lippen stapte hij op John toe en sprak: "Ach John, hoe lang kennen wij elkaar nu al? Is het niet zo dat er nog nooit iemand zo lang in de leer is geweest als jij? Welnu, ik zal jou eens iets vertellen: vanaf vandaag is het voorbij met je leerschool. Ik promoveer je hierbij tot meester-voeger. Ik reken op je talenten, dus stel mij niet teleur."

John begon wild enthousiast om de betonmolens en stellingen heen te dansen en zong: "Halleluja", onderwijl somtijds een vreugdesprong makend. Slechts enkele werknemers keken nog op van dit mooie doch enigzins vreemde spektakel. De meesten waren John's uitpattingen ondertussen wel gewoon. Toen John zijn vreugdedansje had afgerond greep hij een truweel en voegmes en ging meteen aan de slag. Natuurlijk wist hij nog niet zo goed hoe hij dit werk juist moest aanpakken, maar hij had reeds voldoende op andermans vingers staan kijken om ongeveer te weten wat er van hem verwacht werd.

Zo klom John langzaam maar zeker naar omhoog in de hiërarchie die op de bouwwerf heerste. Hij kon zich echter wel vinden bij dit rustige tempo en wist dat zijn geduld ooit beloond zou worden als hij de hoogste treden van de ladder bereikte. Ondertussen was John, naarmate zijn inkomen steeg, ook al verhuisd naar een comfortabelere woning met wat meer luxe. Zijn vrije tijd besteedde hij met het afluisteren van intieme gesprekken tussen zijn vrouwelijke soortgenoten. Zo zette hij zich stiekem in een van de hokjes van de vrouwentoiletten in het nabijgelegen station, alwaar hij zijn iets te korte geslachtsdeel enthousiast stimuleerde terwijl hij de hele dag breedvoerige gesprekken aanhoorde over 'witverlies' en 'tributylamine'. Soms dacht hij terug aan die lang vervlogen tijd met zijn eigen vrouw en werd toen telkens schreeuwend wak. Wat was hij dan toch blij dat hij vrijgezel was! Maar al te vaker echter kwam die ondraaglijke eenzaamheid zich wreef als een brandende doorn in zijn hart nestelen. Eenmaal had hij enkele van zijn collega's vervoegd naar een gezellige drinkgelegenheid die bij nader inzien uitsluitend uit mannen bleek te bestaan. Toen een man in een matrozenpakje op hem afliep en zei: "Hey schat, wat doet een lekkere bouwvakker als jij in een gat als dit?", wilde hij zich nog wel laten aanmoedigen door enkele collega's om de man te volgen naar het toilet. Maar toen de man zich vervolgens op de knieën liet zakken en John's ritsluiting openmaakte werd het John wat te veel. Vrouwelijke affectie moest hij voorlopig ontberen. Hij wist niet dat daar echter snel verandering in zou komen...

Het begon allemaal nadat John werd gepromoveerd tot 'meester - metsers'. Hij bracht dan veel van zijn tijd door met zijn collega's leidende figuren en die tijd werd vooral dronken doorgebracht op society feestjes in het gezelschap van allerlei establishment mensen. Weinig vermoedde hij echter toen op een dag de burgemeester hem even in vertrouwen nam en

hem mededeelde: "John, jij en ik moeten eens ernstig met elkaar praten!"

De Burgemeester nam John mee naar een kant van de stad waar hij normaal gezien door politieagenten hardhandig werd weggeleid van zodra ze nog maar een glimp van hem opvingen. Maar deze keer begroette de agenten de beide mannen met "welkom waarde heren", en ze namen zelfs hun hoed af! Ze bleven staan bij een voorgevel van een groot, rood gebouw waaraan een bord hing met daarop geschreven: 'Société Privé'. Ondertussen was er een vette glimlach op het gezicht van de burgemeester verschenen en hij knipoogde uitgebreid in John zijn richting. "We gaan ons eens goed amuseren zie" wist hij, en ze traden naar binnen.

Voor John goed en wel doorkreeg wat er hier gaande was hadden enkele bevallige en schaarsgeklede dames hem reeds van zijn jas ontdaan, en hadden ze hem al in een lederzachte

fauteuil gezet terwijl ze een groot glas champagne in zijn handen stopten. John kon zijn ogen niet geloven! De laatste keer dat hij champagne had gedronken was zo ongeveer vier jaar voor hij in de gevangenis vloog, bij die Italiaanse maffiabaas. En daar hij toen hals-over-kop is moeten gaan vluchten omdat er plots zeven volautomatische geweren op hem werden gericht heeft hij dat glas eigenlijk nooit echt kunnen ledigen.

De champagne was dan ook al stevig naar zijn hoofd gestegen toen de burgemeester aankondigde: "John, wij gaan elkaar een groot plezier doen, maar first things first!" Op dat moment werd er voor John zijn neus een spiegelgltje geschoven waarop buiten een lang rietje een grote lijn wit poeder was uitgesmeerd. John herkende direct het vreemde goedje dat ook in zijn crimineel verleden reeds 'cocaine' werd genoemd. Toen had hij echter altijd stevast geweigerd om dat gedoe door zijn neus te halen. Maar nu, terwijl de burgemeester himself op zijn vingers kijkt? John nam dan maar gauw het rietje vast en snoof het poeder in een goede haal binnen tot in zijn gehemelte. Hij vervloekte zich meteen dat hij dit nooit eerder had gedaan, die zelfzekerheid! Die goddelijke wilskracht! Voordat John nog maar beseftte waar hij mee bezig was, had hij al de dichtsbijzijnde dame bij haar arm vastgegrepen en sleurde haar mee naar een van de kamertjes die daar in het gebouw lagen rondgestrooid. Deze meid zal de lang uitgestelde ontlading van John Earl Gray eens voelen zie! En hoewel de ontlading van wel zeer korte duur was, deed ze hem alleszins toch wel enorm veel deugd. Opgelucht en met een brede glimlach plofte John zich weer neer in de zachte fauteuil. De burgemeester heeft gewoon iets meer uithoudingsvermogen dan jijzelf. Hij komt binnen een halfuurtje wel weer terug."

John dronk dus nog maar een glas champagne (alles was hier toch op kosten van de burgemeester) en wachtte geduldig af. Ondertussen kwam er regelmatig een meisje met haar kont of borsten voor John staan paraderen, om diens aandacht wat af te leiden. Uiteindelijk kwam de burgemeester dan toch terug. Zijn

pafferige gezicht was rood en zweterig, maar de smile op zijn gelaat verklapte dat hij zich niet zo ongemakkelijk voelde als hij er uit zag.

"Nu John, je zal je wel al afgevraagd hebben waarom ik je mee naar hier heb gebracht. Ik moet een paar zaakjes met je bespreken. Je dacht toch niet dat ik je zomaar naar hier heb meegenomen uit sympathie of mededogen? Nee, ik denk aan business. Big business.", sprak de burgemeester terwijl hij zich in een naburige zetel liet zakken. "Luister nu eens naar me. Wat denk je hiervan? Het grootste nieuwbouw-project uit de geschiedenis van de stad. Alsof we er een heel nieuw stadsdeel bij gaan bouwen. Met winkels, restaurants en dure appartementen natuurlijk. En jij aan het hoofd van dat alles. Nu, wat denk je? Kun je zo een grote klus aan denk je? Heel wat investeerders en vrienden rekenen op mij, zie je. We zullen een omzet moeten maken van zo een kleine 124 miljard. Het is namelijk een wiswat-

meisje tussen de rommel.

John nam zijn taak echter serieus en zette zich meteen aan het werk: er werden bouwplannen getekend, contracten afgesloten met onderaannemers en louche fiscale constructies opgezet. De nieuwe stadswijk zou een echt pareltje van bouwkundig vernuft en kapitalistisch comfort worden, speciaal bedoeld voor de rijksten onder de stadsbewoners.

Al snel kon de eigenlijke bouw beginnen: grote loopgraven werden aangelegd waar later de fundamenten zouden moeten komen. Aangezien de burgemeester nogal eens last had van plots opstekende megalomanie, afgewisseld met vlagen van extreme paranoia, had men besloten de hele wijk op één groot netwerk van met elkaar verbonden fundamenten op te richten. Het duurde dan ook een tijdje alvorens de graafwerken klaar waren. Ondertussen liep John parmantig te surveilleren. Hij schreed over de werf met zijn mooie kostuum aan en schreeuwde naar alle kanten bevelen, zonder uit zelf werkelijk iets te doen. John genoot. Hij had er altijd al van gedroomd op een dag de baas te kunnen zijn over zo vele mensen. Door zijn regelmatige contact met de burgemeester nam hij echter ook diens gewoontes over, en John had dan ook al snel een joekel van een cocaïne-verslaving. Het leven liep dus zijn gewone gangetje.

Toen na ongeveer een jaar eindelijk de graafwerken afgerond waren was het de beurt aan de grote vrachtwagens vol mortel om hun inhoud in de diepe gleuven te storten. Weken en maanden aan een stuk was het af- en aanrijden van zulke wagens zowat het enige dat er op de werf nog gebeurde. John liep er driftig en zelfverzekerd tussen en hield trots supervisie. Als hij dit project tot een goed einde bracht, zo dacht hij, dan zou hij de rest van zijn leven op een wel zeer comfortabele manier kunen doorbrengen.

operatie zie je? Maar jij bent niet vies van zulke zaakjes he? Ik heb zo mijn bronnen zie je. Ik weet alles over je verleden. Dus wat denk je? Doe je het? We bouwen een stad en worden ondertussen zelf stinkend rijk van de steekpenningen, of je blijft de rest van je leven een luizige meester-metsers van niets, of nee wat zeg ik, je weet natuurlijk te veel nu. Doe je het of niet? Anders zal ik je moeten vragen even een ommetje te gaan maken met mijn vriend Carlos hier."

John voelde het bloed uit zijn hoofd wegtrekken en duizelde nu pas echt. Het leek wel of het slechts gisteren was dat hij als een arme luis uit de gevangenis werd geschopt, en nu dan de slag van zijn leven. Hij wist van vroegere gevangenisvrienden dat de misdaad wel loonde, zolang ze maar in samenwerking gebeurde met de heersende machten, en nu bood de heersende macht zichzelf aan. En natuurlijk, John wist dat hij niet veel keus had. Hij deed dan ook even alsof hij het aanbod in overweging nam, om de indruk te geven dat hij niet zomaar een gewetenloze crimineel was die echt alles zou doen voor geld; en sprak toen vastbesloten: "Oh, edele burgervader van deze schone stad, het zou mij werkelijk een genoegen zijn mocht ik iets voor u kunnen betekenen. Het is misschien wel zo dat ik me nu al ettelijke jaren, welhaast decennia, niet meer met de criminaliteit heb ingeelaten, maar een oude vos verleert niet zo snel zijn kunstjes, en ik heb nog steeds vele contacten in en kennis van de onderwereld. Ik werd als crimineel geboren, en al jaren lang verloochen ik mijn diepste aard. U doet mij niet alleen plezier door mij deze opdracht toe te vertrouwen, u geeft mij mijn zelfrespect en gevoel van eigenwaarde terug. Hoe kan ik u bedanken?" "Nee john," sprak de burgemeester, "dank behoeft ik niet. Ik ben blij als ik mijn stadsgenoten en onderdanen een plier kan doen. Vergeet gewoon niet om volgend jaar voor mij te stemmen."

De twee bleven die nacht nog lang in de 'Société Privé' hangen om het nieuwe masterplan uitgebreid te vieren. Toen ze uiteindelijk tegen het ochtendgloren het gebouw verlieten lieten ze er een ware ravage achter. Het gezellige samenzijn was tenslotte uitgelopen op een enorme orgie, waarbij de drank zeer rijkelijk vloeide en het witte poeder bij bootvrachten tegelijk door de neus werd gejaagd. De lege champagne-flessen lagen kriskras door het vernielde meubilair van de hoerenkast, en hier een daar lag nog een uitgeput

Waarheid en Zingeving

Een verwaarloosd thema in het politieke discours

In de discussies omtrent multiculturalisme wordt de inzet van waarheid wel eens uit het oog verloren. Ik zal dadelijk uitleggen wat ik daarmee bedoel. In het bijzonder wanneer gesproken wordt over het recht op en op het behoud van culturele eigenheid. Er wordt vaak gedaan alsof het enkel een kwestie van identiteit, de erkenning daarvan en tolerantie is. In zijn meest platte vorm mondt dit uit in een "alles moet kunnen, vrijheid van mening, etc." Ik zal mij gedeeltelijk baseren op een tekst van David Archard, gepubliceerd in "The moral and political status of children" (2002).

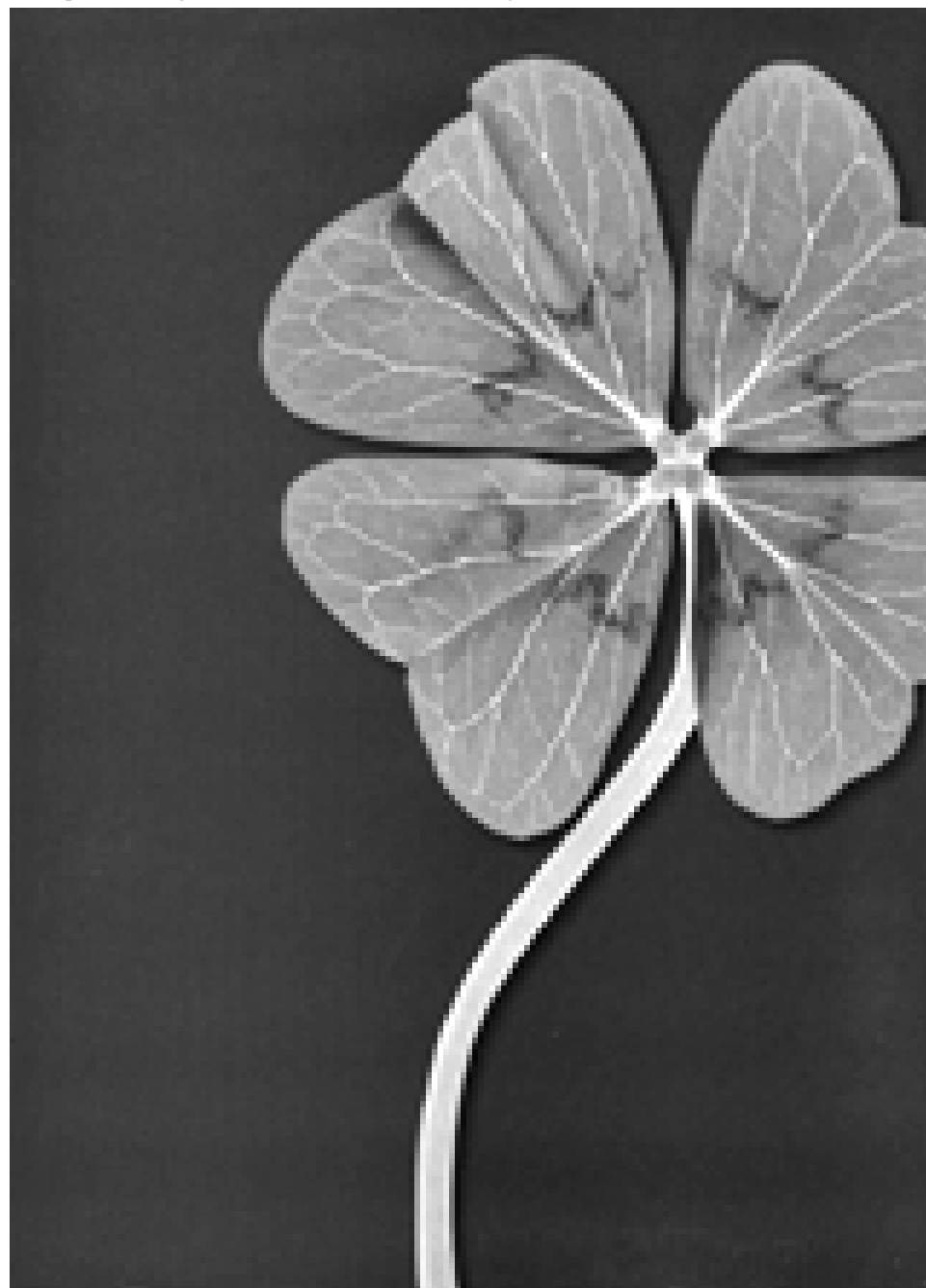
Wanneer we de eis tot behoudt van de eigen cultuur louter als een vraag naar de erkenning van een groepsidentiteit interpreteren, missen we het punt van de problematiek. Het misverstand berust op de verkeerde inschatting van de betekenis die waarheid voor de mensen heeft. In elke samenleving, doorheen gans de geschiedenis van de mensheid, ontstaat een soort statuut van sjamaan- of priesterschap van zodra de werkverdeling dit toelaat. Bovendien is deze priester de eerste persoon die volledig van werk ontslagen wordt, omdat de hele groep het de moeite waard vindt in hem te investeren. Waarom? Omdat hij hen in eerste instantie onderricht over de werkelijkheid, hij brengt waarheid. Men kan zich makkelijk voorstellen dat wanneer zulk een priester of sjamaan beweerd zou hebben dat zijn kennis slechts zijn persoonlijke mening was, men terstond voor zijn diensten bedankt zou hebben.

Waarheid geeft ons het gevoel dat we aan de wereld kunnen participeren, door haar te kennen zoals ze echt is. We willen in harmonie of in overeenstemming met de wereld zijn, er op een manier aan beantwoorden. Wanneer we iemand zouden vertellen dat zij gans haar leven in een leugen heeft geleefd en wij erin slagen haar daarvan te overtuigen, zal zij zich bedrogen voelen en diep gekrent, los van de overweging of zij in die leugen al dan niet gelukkig heeft geleefd. Daaruit kunnen we opmaken dat waarheid een absolute voorwaarde voor zingeving is; en als we zouden moeten kiezen tussen zingeving zonder waarheid of waarheid zonder zingeving, wordt het gemakkelijk om in te zien dat beide onscheidbaar zijn. Daarom vind ik het ook niet zo gegrond wanneer gezegd wordt dat met de secularisering van de maatschappij de zingeving op het spel gezet wordt. Dat we in de naam van de waarheid het geloof afzweren is op zich al een daad van diepe zingeving. Dat we onvoorwaardelijk in waarheid willen leven, is de diepste zin van ons leven, vandaar het grote medelijden dat we voelen wanneer iemand "zijn verstand kwijt is."

Misschien kunnen we nu begrijpen waarom, vanuit het standpunt van de islamitische staat, het complete onzin is de kerk van de staat te willen scheiden. Stel: we geloven dat een god bestaat die ons leert wat waar en wat goed is en we ook in zijn waarheid geloven, dan is het beste wat je

kunt doen toch de hele samenleving op zijn richtlijnen laten steunen? Er moet zich dus eerst een radicale verandering voordoen in de manier waarop men over god denkt, vooraleer men ook

eigen cultuur, in het licht waarvan kinderen instrumenteel gewaardeerd worden als het middel daartoe. De ouders en de culturele groep waarmee zij zich identificeren willen hun waarden en

maar zal denken aan een scheiding tussen kerk en staat. Stel u voor dat ze ons zouden vragen om politiek en wetenschap radicaal te scheiden, dwz. dat de politici voortaan van de raadgevingen van specialisten zouden afzien. Inderdaad, het klinkt volkomen absurd, we zouden zelfs kunnen zeggen: zelfdestructief.

Voorgaande redenering kan eveneens toegepast worden om de argumenten te onderzoeken die ouders geven om hun waarden en opvattingen aan hun kinderen te mogen doorgeven. Het gaat hier niet – en nu komen we tot de kern van de zaak – om het verlangen naar onsterfelijkheid van de

opvattingen niet doorgeven omdat het hun waarden zijn, omdat zij er in geloven, maar omdat ze waarheid bevatten. Anders gesteld: het zijn de juiste waarden en opvattingen, zodat het kind er net alle belang bij heeft dat het die waarden en opvattingen aangeleerd krijgt. De ouders redeneren dus vanuit het beste belang van hun kinderen.

In deze optiek verschijnt culturele eigenheid, als een te verdedigen goed, niet in termen van een identiteit, maar in eerste instantie in termen van een aanspraak op de waarheid van de eigen

opvattingen. Vallen identiteit en waarheid juist moeilijk van elkaar los te koppelen en is dat het grote probleem van een multiculturele samenleving? Ik denk van wel.

In onze samenleving bestaat reeds lang het geschil tussen de katholieken en de vrijzinnigen. Recent is een derde belangrijke protagonist op het toneel verschenen: de islam. Om het simpel te houden zullen we ons dan ook tot deze drie beperken. Moet er omwille van de culturele eigenheid specifiek onderwijs zijn voor elk van hen, en in aparte scholen? Om die vraag te beantwoorden gaan we even terugblikken op bovenvermelde argumentatie in verband met het recht dat sommige ouders eisen om hun opvattingen en waarden te mogen doorgeven op de volgende generatie. Zij voelen zich ergens verplicht om hun ideeën aan hun kinderen door te geven omdat ze vinden dat hun kind ook het recht heeft om in waarheid te leven, waarzonder een zinvol bestaan onmogelijk is. Zijn we arrogant wanneer we die ouders voorhouden dat zij eigenlijk niet beter geplaatst zijn dan wie dan ook om te weten wat waar is? Ik vind van niet. Mogen zij vragen dat de school waar hun kinderen les volgen de kinderen geen kritische ingesteldheid bijbrengt, zodanig dat zij zich misschien van de gezinswaarden zullen distantiëren?

De allergrootste verdienste van de westerse wijsbegeerte is geweest dat zij doorheen de geschiedenis, vanaf de Antieke Oudheid, eenvoudige argumenten heeft weten te bedenken die afrekenen met de idee van zekere kennis en bijgevolg van absolute waarheid, ook op het vlak van waarden. Onze huidige situatie maakt van deze theoretische strijd een praktisch probleem. Als er een samenleving is die deze wijsheid echt kan gebruiken dan is het een multiculturele samenleving zoals de onze. Dus ik pleit ervoor om in de plaats van aparte scholen op te richten beantwoordend aan elke levensbeschouwing, in de reeds bestaande middelbare scholen verplicht filosofie te laten invoeren. Mijn kritiek op een blind geloof in de waarheid slaat niet alleen op de religieuze gemeenschappen, maar ook op het naïeve geloof in de waarheid van de wetenschap dat bij ons wijdverbreid is. In alle middelbare scholen worden wetenschappelijke vakken gegeven, waarbij de vraag naar de betekenis van waarheid niet eens gesteld wordt. Er wordt van de leerlingen gevraagd dat zij alles slikken wat wetenschappelijk kan worden bewezen. Een belangrijke factor hierbij is dat die wetenschappen (fysica, chemie, biologie) maar ook de wiskunde, volledig uit hun historische en filosofische context gerukt worden alsof de vraag naar wat wetenschap of wiskunde nu eigenlijk is, zelfs niet hoeft te worden gesteld. Op die manier krijgt de wetenschap het statuut van geopenbaarde waarheid. Een vak filosofie zou een waardevol tegengewicht kunnen vormen.

Gabriël Zamora Moreno

Column

Als uit een lange, lelijke droom ontwaakte hij met allerlei sterren om zich heen, de dagen leken gekort als door allerlei onzin verstrooid. Zijn gemoed fluisterde hem toe niet langer deel uit te maken van dat tegennatuurlijke atmosfeertje dat men 'vooruitgang' durfde noemen. Hij stond zichzelf op en vaarde huiswaarts.

Huiswaarts...

Huis...

Waar bevondt zich zijn huis alweer? Of... waar bevondt zich zijn huis nu weer? Wat was zijn huis nu weer? Wat was zijn huis nu weer? Was het die brede boom daar? Was het die kleine steen daar? Zou hij daar in kunnen? Nou, als hij zich verkleinde misschien?

Euh... eh? Kom, kom naar hier en blijf er even, concentreer je! Probeer je gevoel een fractie te richten naar dat concept 'thuis' en... Ja ik weet het! Naar links!

Gestadig vervolgde hij zijn queeste. Hij wist namelijk dat dit schijnlijk doellose dwalen doorheen verre hoogtes en diepe dalen slechts een dwalen was voor hen... de anderen... Zij die steeds opnieuw met scherpe hoeken van hun pad wijkten, die zo hard op zoek gaan naar hun

bestemmingen dat ze er steeds opnieuw als blinde mollen omheen lopen, die zo ver met hun ogen reiken om een lutsbeschikking te ontdekken aan de einders der utopie waardoor ze steeds opnieuw struikelen over het leven zelf.

Maar hijzelf, die dat leven reeds lang geleden had opgeraapt en omhelst, hijzelf weet nu dat elke stap die hij zet, elke hap naar lucht die hij gulzig opslokt, elke ervaring die hij feestelijk verwelkomt, dat ze allen avontuurlijke etappes zijn in de vrolijke wandeling die hij zelf is. Aldus vervolgde hij zijn queeste, nieuwsgierig naar welke verhalen hem nog stonden te wachten, naar welke nieuwigheden zijn pad nu weer zouden kruisen.

Hij besloot om zijn denken even in de wereld rondom te werpen. Hij ontmoette vele levens die zich echter allen sloten van zodra hij nog maar de lucht rondom hen streelde. Eén enkele plaats bleef echter geopend, een man die hem zou aanspreken. De man was op zoek naar een sigaret. Zou hij hem een sigaret kunnen geven? Hij tastte in zijn zakken. Daar ontdekte hij een halfvol pakje Camel Filter. Even twijfelde hij of hij de man wel een sigaret zou geven. Misschien moest hij de man wel doden? Of de aangestoken sigaret terug uit zijn mond nemen en hem een oog uitbranden,

waarna de man zich gewelddadig krijsend in de afgrond der algehele waanzin zou storten? Ach nee, teveel moeite...

In de "echte" tijd (waarin de gebeurtenissen zich voor de anderen bleken voor te doen op een systematisch geordende manier), scheen hij nu ongeveer de man te passeren.

"Excuseer, meneer?" begon deze, "heeft u misschien een sigaretje voor mij?"

Met een sympathieke glimlach een vriendelijk "Natuurlijk!", overhandigde hij de man de tijdelijke vlucht waarnaar die nu al een hele voormiddag op zoek was, en dit in een gematerialiseerde vorm. De man betuigde hem zijn enorme dankbaarheid en een gesprek begon reeds te groeien. De man leek na een tijdje echter in een zeer vreemde taal te spreken. Tussen de woordenbrij die zijn stem teweegbracht kon hij enkele zaken ontwaren die zouden moeten verwijzen naar de jeugd en autoriteit, opstandigheid die in deze samenleving zou meegegroeid zijn en de prostitutie als verloederend van wære seks. Toen kwam er een jongedame voorbij, de man maakte de dame duidelijk dat deze zich maar bij het gesprek moest voegen terwijl hijzelf zijn laatste redenering begon verder te

zetten met betrekking tot druggebruik, homoseksualiteit, enzovoort. Onze held had er geen oren meer naar.

Hij had zijn aandacht reeds lang verlegd naar het meisje in hun gezelschap dat -zo bleek plots- niet alleen een bloedmooie verschijning was, maar zelfs als haar gehele zelf een prachtige ziel was wiens karakter en rijke eigenheden als langwerpige, kleurrijke bloemen naar de hoogte kristaliseren. Bloemen waarvan de monden alles rondom hen kussen en waaruit donkere en lichte vlinders der speelsheid wegfladderden in de omhelzing der nachtelijke schoonheid en melancholie. Met dit meisje zou hij lange en boeiende gesprekken voeren. Ze zullen voelen hoe ze steeds dicht bij elkaar worden getrokken om tenslotte in een harmonisch samenspel van strelen, kussen en andere liefkozingen te versmelten in hun eigen allegorie; en de donkere, vaak trieste wereld die hen omringt zullen ze een tijd lang vergeten. Daarna zou hij duchtig op zoek dwalen naar reeds de volgende acte in zijn avontuurlijke queeste.

Wat is het leven toch een zalig lijden...

Rob Werkers

Wander

Vergeten is een kunst, vergeven een gunst

Sara liep over het smalle pad het gras in. Ze voelde de natte grassprietten tussen haar tenen kriebelen en de wind in haar haar. Ze moest zich inhouden om niet te beginnen lachen. *Je mag hier niet lachen*, dacht ze. Maar dat verbod hield haar niet echt tegen nu ze zo dicht bij haar doel was. Met een grijns op haar gezicht wandelde ze rustig op het oude stenen gebouw af. *Nog eventjes en je bent er!* Ze krabde vluchtig met haar linkerhand aan haar rechterschouder, plukte een haar van haar witte linnen jurk en wandelde toen verder. *Je moet er perfect uitzien, Sara! Enkel als je puur bent wordt je toegelaten.* De zon scheen in een helderblauwe hemel die af en toe onderbroken werd door een luchtig wit wolkje. Een tor zoemde langs Sara's ogen en toen wist ze dat het voorbij was. *Er zijn geen dieren in de hemel.* Een plotse schaduw schilderde de bomen, het gras. Sara's witte jurk kleurde zwart. De zon verschrompelde en de bladeren aan de bomen werden naalden. *Het is voorbij, het was een illusie.* Spijt stak als een mes door haar hart.

Alles duizelde. Sara haalde haar handpalmen van haar ogen af, ze voelde de kleverige slierten haar die aan haar voorhoofd en polsen plakten. *Adem rustig in en uit, Sara. Rustig.* Het zweet gutste van haar lijf en deed haar grauwe jurk aan haar huid kleven. *Het was niet voor niets, het was een oefening,* verzekerde ze zichzelf. Haar knieën deden pijn toen ze probeerde recht te staan. *Stomme oude beenderen*, dacht ze, steun zoekend bij de beschimmelde muur. Stofdeeltjes speelden in de lichtsluizen die de kamer door het dichtgetimmerde raam binnenvielen. Zweet prikte in Sara's ogen, maar hoeveel ze ook wreef, ze bleven maar pijn doen. *Ik moet de anderen waarschuwen en nog eens proberen.* Moeizaam strompelde ze tot bij de deur van haar slaapkamer. De scharnieren van de deur piepten toen ze hem opendeed. De achtergelegen gang was leeg en stil. Sara nam de grijze en donkerbruine schimmels op de muren en het rot in de plinten in zich op. *Ik moet hier weg, dit is geen oplossing meer.* "Maak je geen zorgen, uiteindelijk zal het wel lukken, zeker?", zei een stem achter haar. Zo snel als ze kon draaide Sara zich om. De man stond met gekruiste armen in een deuropening aan de rechterzijde van de gang. Hij had een vlekkeloos wit overhemd aan dat hij niet helemaal had dichtgeknoopt zodat Sara een prachtige gouden ketting kon zien die op zijn borstkas rustte. "Nog steeds interesse in alles wat blinkt, zie ik," ging hij onverstoord verder. Om één of andere reden kon Sara niet in zijn ogen kijken. *Is dit een nieuwe beproeving? Vertel me wat ik moet doen, vertel me hoe ik jullie moet dienen.* "Bidden zal niet helpen, vrees ik," lachte de man geamuseerd terwijl hij een vuiltje van z'n mouw plukte. Geschrokken keek Sara op: *Hoe kon hij weten dat ik een smeekbede aan het opzeggen was? Mijn gedachten zijn toch geheim, toch beschermd?* "Ik kan ze horen omdat ik jou ben –of alleszins een deel van jou was." Hij keek triomfantelijk "Ik heb me van jou losgemaakt en nu ben ik niet meer deel van jou, maar iets anders." Bij dit laatste hief hij zijn arm op en bewoog ermee door de lucht, als om duidelijk te maken dat hij er echt wel stond en de wereld om zich heen kon manipuleren. Sara zuchtte. *Niet wéér één... Ze had genoeg van al die delen van haar persoonlijkheid die de nood hadden zichzelf te manifesteren als kleine kinderen; ze had geen energie meer om daar aandacht aan te besteden.* "Net daarom kunnen en willen we tot onszelf komen en onafhankelijk zijn van jou.", antwoordde de man die nog steeds in de deuropening voor haar stond. "Je hebt geen aandacht voor ons, geen zin om ons te bemoeiden of te voeden met gedachten. Maar je kàn niet zonder ons. Snap dat toch!" *Ik heb hier geen tijd voor!* Ze had het willen schreeuwen, maar haar dichtgenaaide lippen lieten dat al lange

tijd niet meer toe. Ze draaide zich moeizaam om, liep wankelend naar de trap en begon die af te dalen. Alles om haar heen werd donker, alsof het licht naar een plek achter haar werd gezogen. Sara hoorde een stem achter haar die leek alsof hij uit het diepste binnenste van de aarde kwam. "DRAAI JE NIET OM! JE ZAL NOOIT GERAKEN WAAR JE KOMEN WILT OMDAT JE ONS NIET AANVAARD! BLIJF HIER! GEEFAANDACHT! ... Praat! ... alsjeblieft!" Ze hoorde de plinten kraken toen de man op zijn knieën neer viel. Terwijl hij op een bijna kindse manier begon te schreien, lichtte de gang geleidelijk aan terug op. *Altijd hetzelfde, altijd draait het om aandacht...* dacht Sara terwijl ze de trap verder afdaalde. Achter haar loste het lichaam van de jonge man stilletjes aan op in de smerige lucht.

en een gelukkige periode was aangebroken. Maar net als met alles had je niet door dat geluk een bal is die op een punt balanceert en er elk moment af kan vallen. *En de bal viel...* zuchtte Sara. Nog nooit had ze zo iets meegemaakt. Haar wereld stortte in. Ze was verantwoordelijk voor hun dood. Spijt en verdriet maakten zich meester van haar gedachten en gedurende maanden had ze zich in het huis opgesloten. Ze wenste meermaals dat ze nog iets voor haar verloren familie kon doen; dat ze haar schuldgevoel op één of andere manier kon verlichten. Totdat op een dag één van de entiteiten –de man– zich voor haar had gevormd en Sara had uitgelegd dat haar familie nog steeds bestond. Ze leefden in de schaduwen van de plek van het ongeluk: de keuken. Op dat beangstigende uur werd haar verteld dat zij hun enige hoop was. Ze kon hen helpen, hen redden.

hoge snelheid door een tunnel zoefde. Uiteindelijk werd alles terug zwart voor haar ogen en begon het tintelende gevoel in haar buik waardoor ze wist dat ze aangekomen was. Maar pas nadat Sara een briesje door haar haar voelde glijden durfde ze haar handen van haar ogen te halen. *Deze keer moet het lukken...* sprak ze zichzelf moed in, denkend aan de keuken waar haar familie wachtte. Sara had nooit met hen gepraat over de omstandigheden waarin ze waren gestorven. Dit had Sara best verbaasd, maar ze had besloten er zelf niet over te beginnen uit respect voor hun stilzwijgen. Ze had besloten te doen wat van haar verwacht werd en hun vragen nooit in twijfel te trekken, in de hoop te worden vergeven voor haar daden. Die vergeving was er nooit officieel gekomen, maar de entiteiten waren nooit agressief tegenover haar geweest en dus nam Sara aan dat het verleden vergeven en vergeten was. *Je bereikt niets als je blijft zitten*, dacht ze en stond op. *Gelukkig vindt de goedheid van de jeugd me hier terug*, glimlachte Sara terwijl ze eens op haar, nu jonge, heup klopte. Zoals altijd voelde het gras fris en jong aan onder haar voeten. De lentezon stond niet zo hoog in de hemel en enkele wolkjes dreven op een zacht briesje voorbij. Het weer was hier altijd perfect. *Het is dan ook de weg naar de hemel, Sara!*, wees ze zichzelf terecht. Na een tiental minuten in oostelijke richting te hebben gewandeld, kwam in de verte het oude stenen gebouw in zicht. Sara wist niet goed hoe het kwam dat ze steeds wist in welke richting ze moest wandelen om het te vinden, maar ze was blij dat een urenlange zoektocht telkens uit bleef. Elke heuvel, elke glooiing, elk grassprietje, elke boom leek in dit 'land' op elkaar waardoor verdwalen niet moeilijk was.

De keuken! Eindelijk! Ze klampte zich vast aan de deurlijst voor ze naar binnen stapte. De huid van haar hand was gerimpeld en bijna doorzichtig. Je kon de dunne blauwe aderen traag haar bloed zien voortstuwen. *Ik wordt oud...* *Ik ben oud*, zuchtte Sara in zichzelf. *Tijd om eindelijk eens te vertrekken.* Een drietal kakkerlakken kropen snel over het tafeloppervlak toen ze Sara's aanwezigheid in de kamer voelden. *Op weg naar duisterder oorden*, glimlachte ze intern. De keuken zag er netjes uit vergeleken met de rest van het huis: er was hier veel minder schimmel op de muren en niet alle ramen waren dicht getimmerd waardoor je in het vertrek het verschil kon zien tussen dag en nacht. De oude vrouw schuifelde voorzichtig naar de grote ronde houten tafel in het midden van de kamer en ging zitten op één van de bijbehorende stoelen. *Jullie mogen te voorschijn komen, hij is weg. We zijn alleen*, suste ze de entiteiten terwijl ze enkele bezwerende cirkelbewegingen maakte boven het tafeloppervlak. Eerst traag, toen sneller bewogen de schaduwen die eerst bewegingsloos in de kamer hadden gehangen totdat ze zich van de muren en kasten losmaakten en min of meer vaste vormen aannamen. Het silhouet van een man, een vrouw, een kind, een hond. Ze gingen elk op een andere stoel rond de tafel 'zitten' (ze zweefden eerder boven de half vergane kussens); de hond met z'n voorpoten op de tafel rustend. De vragenronde kon beginnen... In hoge, nauwelijks hoorbare tonen spraken de vormen tot haar. *Waar ben je geweest?... We voelden een andere entiteit... Welk deel van je persoonlijkheid was het nu? ... Denk niet dat je er zo zal geraken. -Is er nog hoop?- De toekomst is onzeker ... We wachten al zo lang ... Moeten we nog in je vertrouwen? Is er wel een oplossing? ...* Terwijl Sara op alle vragen probeerde te antwoorden en hun twijfels trachtte te sussen dacht ze terug aan De Tijd Van Toen. Het huis was in die dagen gevuld met helder zonlicht en dito stemmen. De familie was komen inwonen

Daarvoor moest ze zich ontdoen van elk weten, elke kennis en moest ze elke aandacht voor zichzelf laten varen. *Jij bent onze hoop, Sara. Jij moet de stap zetten, de poort bereiken en voor ons openen. Wij kunnen het niet zonder jou.* En natuurlijk had ze het gedaan; uit schuldgevoel voor haar bijdrage in hun dood. Uren, dagen, jaren had ze zich geconcentreerd, gemediteerd, gebeden. Maar het lukte haar nooit –ze had nooit het oude ronde gebouw kunnen bereiken. En nu was Sara oud en voelde ze het leven uit haar lichaam sijpelen. *Ik heb geen energie meer*, trachtte ze de zwarte vormen rond de tafel uit te leggen. De mistroostige sfeer die in de kamer hing drukte op haar schouders als lood. De entiteiten zagen er verslagen uit. De hond –die weinig sprak– had zijn hoofd mistroostig op zijn poten gelegd. *Maar ik zal niet opgeven natuurlijk, ik zal doorgaan totdat ik erbij neerval.* Het kind richtte zich nu tot haar: *Wil je het nog eens proberen? Hier. Nu.* Sara glimlachte. *Voor jullie? Alles.* Ze had De Overgang nooit in bijzijn van de entiteiten geprobeerd. *Misschien geloven ze niet dat ik het ook écht probeer...* Bij die gedachte maakte angst zich meester van haar witte, dooraderde lijf. De oude vrouw verzamelde al de moed en wilskracht die haar restte en richtte zich op. Ze verschuifde de stoel waarop ze had gezeten naar links; maakte de vuile grond onder haar naakte voeten een beetje proper (een oude, nutteloze gewoonte), wreef bezwerend over haar gepijnigde dijen en ging toen moeizaam op haar knieën op de grond zitten. De entiteiten hingen nog steeds rond de tafel, alsof ze ergens op wachtten. Met haar waterige blauwe ogen zocht de oude vrouw hoopvol contact met één van de zwarte vormen, maar geen van hen keek haar aan. Sara drukte haar handpalmen tegen haar oogbollen en begon een zoemend geluid te produceren. Toen ze na een tiental seconden heen en weer begon te wiegen, veranderden de vlekken die ze zag in flarden wit, blauw en groen. De kleuren zwiëpten om haar heen alsof ze met

kilometer afstand van het gebouw stond Sara even stil om de omgeving te observeren. Goed lettend op ongeregelheden tuurde ze om zich heen. Maar alles was rustig: de zon scheen, de wind blies kalmpjes, het gras rolde in de bries. Haar ogen konden geen dieren, klein of groot, waarnemen. Nadat ze de omgeving goed in zich opgenomen had ging haar aandacht naar het doel van deze reis en de vele daarvoor: het bouwwerk en diens ingang. Het gebouw was, zoals reeds gezegd, rond. Sara was nooit om het gebouw heen gewandeld, maar ze verwachtte dat het vanuit de lucht gezien een volmaakte bolvorm had, als een zon. Het was opgebouwd uit grote, grijze, grof gehouwen blokken steen die voor het grootste deel begroeid waren met zacht, donkergroen mos. In het 'midden' van de muur, die een twaalftal meter hoog was, bevond zich een grote donkerbruine poort –Sara's doel. Nergens was een raam of een andere opening in de muur te bespeuren. (Om één of andere reden naderde Sara het gebouw altijd vanuit dit oogpunt, hoewel ze zeker was dat ze niet altijd op dezelfde plek materialiseerde. Maar ze was geen geograaf, wiskundige, intellectueel of filosoof; de kennis die ze bezat was maar van gemiddelde kwaliteit en dus had ze nooit een antwoord op haar vraag gevonden.) Nog een laatste keer nam Sara de omgeving in zich op en stapte toen gezwind de heuvel af in de richting van het gebouw. Ze had zin om te lopen, maar uit vrees het evenwicht te doen kantelen, deed ze het niet. *Mijn familie en hun leed gaat voor alles. Zeker nu*, maande ze zichzelf aan. Sara kruiste een stenen pad, zoals er zo vele doorheen het landschap lagen. De paden begonnen en eindigden nergens, maar sproten op willekeurige plekken uit de flank van een heuvel, de voet van een boom om te eindigen te midden van de schaduw van een wolk. Sara had er eens enkele afgewandeld, hopen dat één of ander antwoord aan het einde te vinden zou zijn. Maar er was niets geweest. Ze had geen antwoorden gevonden –ze had hier nóóit antwoorden gevonden, bedacht de oude vrouw in het jonge lichaam bitter. Terwijl ze dit overpeinsde,

Vergeten is een kunst (vervolg)

was Sara dichterbij het gebouw gekomen dan ze ooit geweest was, zo een tiental meter. Ze kon voor het eerst het mooie, ingewikkelde snijwerk zien in de gigantische poort. Het waren gebeurtenissen waar ze de oorsprong niet van kende: een ridder op een paard die met een lans een andere man neerstak, een draak die sliep op een hoop goud, diezelfde draak die bloedend naast een man lag die een groot, bebloed hart triomfantelijk omhoog hield, een zon die mensen verblindde met z'n stralen. Hevige schrik trok door Sara's lichaam: dit waren allemaal afbeeldingen van verschrikkelijke gebeurtenissen! Een oeroud instinct beval haar lichaam het op een lopen te zetten. En bijna had Sara ook gehoorzaamd – ze had zich al om haar as gedraaid – maar toen flitste het gezicht van haar kleinkind door haar gedachten. Diens geest had haar in de keuken gevraagd het nog één keer te proberen en nu ging ze weglopen uit schrik voor enkele eeuwenoude afbeeldingen?! *Lafaard!! Verman je! Wat ze van je vragen is niets vergeleken met wat je ze hebt aangedaan!*, raasde Sara tegen zichzelf. Ze kon niet geloven dat ze het bijna allemaal had doen mislukken. Terwijl ze vlak voor de poort stond! Nog hijgend en puffend van razernij en met gebalde vuisten van woede staarde ze als gehypnotiseerd naar de bruine, zachte aarde onder haar voeten. Vaalblonde slierten haar zweefden kampjes in de wind. Een prikken in haar ogen bracht haar terug naar de realiteit. *Poort. Familie. Erdoor gaan.* Het meisje keek als verdwaasd naar de poort voor haar. Het leek een eeuwigheid te duren voordat het tot haar lichaam doordrong wat ze moest doen. Eindelijk kwam haar lijf in beweging: traag bewoog ze haar rechterarm in de richting van het donkerbruine, bijna zwarte hout. Ze legde er haar hand op en voelde de groeven van de tekeningen. Het hout voelde verbazend koel aan. *Dit is voor jullie. Eindelijk kan ik jullie geven wat jullie verdienen. De hemel...* Sara glimlachte. Ze had zich nog nooit zo één gevoeld met haar verleden, haar eigen en de omgeving. Alles was perfect. Hier had ze al die jaren naartoe gewerkt; eindelijk zou ze haar schuld kunnen aflossen!

Een plotse pijn net onder Sara's borstbeen maakte aan deze euforie een abrupt einde. Ze keek omlaag naar haar borstkas en zag dat de witte linnen jurk op de plek van de pijn bloedrood geworden was. Een nieuwe pijnscheut schoot door haar linker dijbeen – ze zag haar huid openscheuren en net voor ze op de grond viel kon ze de bebloede spieren onderscheiden van haar blote bot. De bomen, het gras, het gebouw... alles om haar heen tolde steeds sneller en sneller terwijl een nieuwe pijnscheut door haar rechterarm schoot.

Het duurde even voordat Sara zich opnieuw kon oriënteren. Oude, vuile kasten. Bestofte houten vloer. Kartonnen dozen en rottende etensresten. Ze kon zich nergens anders bevinden dan op de vloer van haar eigen keuken. Schril geluiden boorden zich door haar hoofd – de entiteiten waren aan het discussiëren. De oude vrouw probeerde zich op te richten, maar dit resulteerde enkel in meer pijn. *Dat was dus toch geen illusie geweest...* Ook had ze het gevoel dat iets haar tegen de grond gedrukt hield. Toen zag ze met

afgrijzen wat het was: een grote, verroeste schaar stak door haar rechterarm heen in de houten vloer. Het bloed dat uit de wonde vloeide stak sterk af tegen haar vale, witte huid. Een gigantisch broodmes met zwart plastic handvat stak uit haar verlepte borstkas, maar wat voor de pijn in haar been zorgde kon ze niet zien. De vraag die ze zich nu stelde was: waarom? *Dat zal ik je vertellen!* De zwarte vorm die haar kleinkind voorstelde kwam boven haar zweven – ze hadden zo te zien opgemerkt dat ze terug bij bewustzijn

gerimpelde wang. *Maar ik heb mijn leven voor jullie opgegeven!*, snikten Sara's gedachten. De vrouw, die naderbij was komen zweven, haalde onverschillig haar schouders op: *een leven voor een leven*, bukte zich over het lichaam dat op de vloer lag heen en schroefde traag een kurkentrekker in Sara's rechtervoet. Pijn schoot meteen door heel Sara's lijf, dat begon te schokken. *Nu al stuiptrekkingen?*, merkte de mannelijke vorm een beetje verbaasd op, waarna hij zakelijk verderging: *Het zal nu weldra gedaan zijn... Maar als ik sterf dan zitten jullie hier toch vast?*, merkte Sara op. De drie entiteiten begonnen hardop te lachen (wat voor een geluid zorgde dat door merg en been sneed). Het was het kind dat antwoordde op zijn grootmoeder's vraag: *ja, inderdaad. Maar jouw leven verkloten en beëindigen is een eeuwigheid in deze rottende keuken waard.* Sara keek de zwarte vorm niet begrijpend aan. *Begrijp je het nu nog niet? Heel het verhaal – de hemel, de poort – was bedoeld om je je leven te ontnemen. En het is gelukt: je hebt jezelf verwaarloosd, je leven stopgezet voor ons.* Tranen rolden uit de oude blauwe ogen en vertroebelden haar zicht. De vergeving die ze dacht gekregen te hebben was een illusie geweest... *Is er dan geen hemel?*, vroeg Sara verward. *Denkelijk wel, maar wat is de hemel als je de zoete smaak van wraak niet hebt kunnen proeven?*, stelde de vrouw met een giftig glimlachje. Terwijl de drie vormen boven Sara zweefden, vervaagden de kleuren van de kamer en werden Sara's handen koud. Het kille gevoel van de dood trok stilletjes doorheen haar armen en benen op naar haar borstkas. Ze voelde geen lichamelijke pijn meer; het was alsof er zich een onpenetereerbaar scherm bevond tussen haar geest en haar lichaam, de keuken. Net voordat ze stierf hoorde ze de hond de andere entiteiten vragen waarom ze dit weer hadden gedaan, wat Sara had gedaan om dit te verdienen. *Ik weet het niet meer, maar het moet wel erg zijn geweest als we hieraan begonnen zijn.*, antwoordde het kind schouderophalend.

Laetitia Van der Vennet

The 151st Oxford-Cambridge boat race and other stories fresh from London...

The 151st Oxford-Cambridge boat race took place on the Easter day the 28/03/05 and I was at the finish line on Chiswick Bridge on the Thames River. Big crowds cheering in excitement on both sides of the river filled the air with a special Easter feeling. There were only two boats in the race and Oxford university managed to finish first with Cambridge coming just half minute later. I was told by my host that the essence of the race was to celebrate the age long rivalry between the Universities. The boats arrived twenty minutes late but we hardly noticed because the crowd was very social, a good characteristic of the English middle class.

After the boat race we walked down to local pub known as The City Badge just on the banks of the Thames river. The list of beer included Fullers's London Pride, Strongbow, Fosters and Kronenbourg. The Fosters tasted quite like the Belgian Maes but the London pride tasted more like Benzene.

It was not too long before the discussion shifted to teenage sex, one of the boys on my table said that British teenagers love sex too much, that they do it like rabbits, this gave a new task; To find out how rabbits do it, can someone tell me? Then another person brought in the issue of sexually transmitted diseases, and said that in order to make condoms safer, condom manufacturers need to make different sizes, but how would one order in a pharmacy, 3 small sizes or three extra large please? (I wondered). Another contributor said size was not the problem but that some couple did it too rigorously such that condoms had to burst but this was quickly dismissed by the last speaker who shouted that sex had to be rigorous if it was to be any good. At this everyone kept quiet as if to agree with him. Then I asked myself, is this the kind of conversation you will find in British pubs?

We turned to Politics with the arrival of Mr Andrew Dakers who is campaigning on the Liberal Democrats ticket to be the next MP for Brentford. He said he supports Britain joining the Euro. He also understood how Belgian felt about Tony Blair for stopping the Belgian Prime Minister from taking the EU commission Presidency. What Mr Daker's party has in common with many Belgians is that they both opposed the second Iraq war. Mr Dakers also promised to make sure that all students across the UK get affordable education like their Belgian counterparts.

On the way to Brighton, the toilets in train flooded and water was running through my carriage, this changed my expectations of Brighton, I looked at the other passengers but no body seemed to bother and I concluded that either the passengers are not in the habit of complaining or they are used to bad trains. Brighton is a beautiful place and unlike the Belgian coast, it has a stone beach. I visited the Brighton Pier which is built on water, it has casinos, children's games, restaurants and bars, a beer costs 3 pounds (about € 4,50) I tried

to convert each price into euros but then I realized I was not going to have a good time so I converted myself that I was spending Congolese Francs, that meant that with 200 pounds sterling in my wallet I would be worth over two million Congolese Francs, and once I thought as a millionaire, the price of beer didn't matter anymore.

My second day in Brighton began at the famous University of Sussex and I wanted to know how different is it from the VUB, he campus is not much different except that VUB professors have more room. Waiting in line to talk to the administrator of the postgraduate program I overheard an African student complaining that he was denied accommodation on racial grounds and I remembered how African students in VUB often complain about their grades except that they complain among themselves and never to the University administration. When my turn came to enter, I was overwhelmed by the warmth I received from Ms Julie Carr, she made me feel like I mattered, something I have not known in a very long time. That is when I felt other

Universities need to share that kind of *best Practice*. If I ever have to do more studies, I will go to the University of Sussex, that best concludes my impression of that University.

The other thing I noticed on the way to Sussex was to find that all the buses have got only one door and that is near the driver, This made me to suspect that the many students like in Belgium and all other countries, do not like to pay their bus fare but prefer to spend their money on beer.

Sitting on the Eurostar on the way back to Brussels, I asked the train manager to tell me who owns Eurostar. He said that out of the 30 Eurostar trains 12 are owned by the United Kingdom, 12 by France and six by tiny Belgium, so the Eurostar is just a brand they all use. He also said that the trains were built jointly by Bombardier of Belgium, Metro Cammel Birmingham of the U.K. (which does not exist any more) and Alstom of France. The Eurostar does not make a profit because it has to pay a lot of money for using the Euro tunnel. Their second problem is the costly security and immigration controls at Brussels, Paris and London as they need separate and sealed off platforms. Asked why other trains like the Thalys do not go to London, he said Eurostar has exclusive rights to use the tunnel for a number of years at the end of which they can open to competition. I told him that London bound passengers are denied a glamorous ride on the Thalys. When the Euro tunnel opens to other trains like the French TGV, German ICE and Thalys, the consumers will get more choices and the ticket prices might go down. The Eurostar is still an excellent ride but it does not have to wait for competition to set in order to improve their services.

Peter Bill Kisitu
Pkisitu@vub.ac.be

Muzikale verbeelding

De mens is een creatief wezen dat het lijden en geluk uit door middel van kunst, expressie. De kunstenaar behoeft materiaal zoals ook bijvoorbeeld een kleine kever -de bouwmeester der insecten- steen, glas, hout, modder nodig heeft om zijn nest te bouwen. De dichter gebruikt taal en woorden, zodat er voorstellingen mee worden opgeroepen, gebeurtenissen die worden uitgedrukt door taal en woorden en tenslotte gebeurtenissen zoals die leven in de verbeelding van de kunstenaar. Voor de musicus bestaat dit materiaal uit geluid: geruis, klanken, tonen én systemen om de geluiden te rangschikken, te ordenen. Geluiden die niet vol-gens tenminste èèn systeem geordend zijn -hoe mooi of fraai de geluiden opzichzelf zijn-vormen in de strikte zin van het woord, geen muziek. Wanneer de musicus klanken en de daaropvolgende tonen componeert tot een geheel wekt hij bepaalde gevoelens los bij het menselijke wezen. Het arme wezen verbeeldt of herinnert zich een blijde of ongelukkig moment dat een reactie teweegbrengt. Worden we gediend door een 'dissonantie', het tegen elkaar klinken van klanken zonder te versmelten, dan zal het woord (gevoel) 'angst' onze verbeelding doen prikkelen. Of wanneer de componist een 'lange toon' genereert, denken, dus voelen we 'rust'. Maar hoe komt de associatie tot stand tussen deze abstracte muzikale middelen en concrete literaire buitenmuzikale beelden?

Het antwoord op deze vraag is pluralistisch van aard en ik zou krankzinnig moeten zijn om het tegendeel te beweren, dus we stellen ons geweten niet tevreden met één antwoord uit één invalshoek. Vele zullen denken dat het eerder een filosofisch aspect is terwijl andere eerder in de psychologische of fysiologische richting durven denken.

Alreeds in de Griekse tijd zijn er documenten gevonden waar er sprake is van de uitwerking van muziek op de psyche. Orpheus, de Griekse held wist op een 'wonderbaarlijke' wijze met zijn muziek en zang de mens, natuur, en goden te bekoren, zo vertelt de mythe ons. Uit het oude testament vinden we het alombekend verhaal van Saul die leed aan depressieve stemmingen. David wist de gemoedstoestand van zijn meester te veranderen en hem te bevrijden van de 'boze geest'. Daarmee krijgt David de titel 'eerste muziektherapeut' die de muziek inzette, bewust welliswaar, als middel tot genezing. Binnen de Pythagorische School gaan ze ervan uit dat kosmos, mens en muziek volgens dezelfde getalsmatige principes functioneren. De 'harmonia' in de muziek, de orde en regelmaat kan ons een

harmonische psyche geven. Voor de componist en musicus geldt het omgekeerde (zijn daarom de grootste genieën waanzinnig gestoord geweest?).

De mens is een wezen dat al reeds vanaf de conceptie op 'zoek' is naar evenwicht, homeostase. Dus we kunnen vaststellen dat de cellulaire conceptie op zich het begin is van een evenwichtig proces. Dit blijven we ons leven lang doen tot de laatste cel het begeeft.

Ons gehoor ontwikkelt zich tijdens de embryonale fase. Er wordt beweerd dat het embryo al kan horen tussen de derde en achste week. Wat zou het embryo allemaal horen? Het hart van zijn moeder? Geluiden van buiten?

Het voedsel dat zich een baan vormt door de tunnel van de navelstreng dat de geluidsvorm aanneemt die te vergelijken is met een stuk brood dat moeilijk door onze slokdarm geraakt? Hoogstwaarschijnlijk wel. Maar de geluiden worden gedempt daar de kleine zich nog in het vruchtwater bevindt.

Om terug te komen op de 'harmonia', Plato beweert dat muziek die enkel een weerspiegeling is van zintuiglijke ervaringen geen genade kon vinden. (merk hier al op dat Plato kritiek had op de mensen die naar Radio Donna luisteren). Harmonie en ritme dienen volgens de filosoof samen te gaan. Als het ritme niet geordend is (onharmonisch) blijft het melos zonder ethische waarde. Door zijn strenge opvatting werden er toongeslachten, ritmes, instrumenten verboden. Dorische en Frygische toonreeksen werden toegestaan omdat ze moed en temperament zouden bevorderen. Van de instrumenten werden de lyra, kithara en syrinx toegestaan. De Ionische en Lydische toonreeksen werden daarentegen verboden. Ook het instrument aulo werd verboden omdat ze tot dronkenschap zou leiden. Aristoteles spreekt dit tegen. Volgens hem heeft elke muziek een ethische kracht en heeft een katharsis-functie...

Wanneer muziek reacties oproept kan het wel zijn dat de fundamentele eigenschappen overeenkomen met de bouw en werking van het menselijke lichaam. Zo denken

we aan hartritme, polsslagen, ritme van de elektrische stromen in de hersenen. En zoals reeds vermeld, kan vanaf het moment dat onze oren signalen doorsturen naar onze hersenen, en deze verwerkt en opslaat, een muzikale reis beginnen. Dit zijn louter fysiologische reacties die vanzelfsprekend niet genoeg zijn om ons fenomeen te verklaren.

Aan de andere kant speelt het cultureel aspect en de omgeving waar we in opgroeien ook een rol. Bij de Grieken bijvoorbeeld werden toonreeksen toegekend aan bepaalde bevolkingsstammen, zodat de levenswijze, eigen aan de cultuur en de bevolking, getransformeerd werd naar muziek.

Maar het is moeilijk om te beweren dat bepaalde toonreeksen en ritmes verantwoordelijk zijn voor vaste reacties. Muziek heeft een individuele betekenis ingebed in een collectief duidingproces dat weliswaar enige reacties suggereert. Daarenboven zal ze tot een zekere hoogte bepaald zijn door lichamelijke congruenties maar ze is ook

object van persoonlijke betekenisgeving. We verbinden aan muziek persoonlijke associaties. Men moet, volgens Aristotels niet zozeer kijken naar de geaardheid van muziek, maar naar het karakter van de persoon. Hiermee staat Aristotels recht tegenover Plato. Het 'madrigalisme' tenslotte is de term die wordt gebruikt om de associatie aan te duiden tussen muzikale middelen en literaire beelden, zoals vermeld in de inleiding. Het zijn de oude madrigaalcomponisten die deze 'techniek' veelvuldig gebruikten in hun muziek. Maar deze associatie is niet willekeurig tot stand gekomen. Wanneer we bijvoorbeeld in de muziek snelle passages te horen krijgen, denken we ook aan iemand die zich 'haast'. Of wanneer we een reeks lage tonen voorgeschooteld krijgen, we ook aan 'dood' denken. De plaatsing van de klanken alsook de ruimte tussen de klanken hebben menig effect op onze verbeelding.

Maar mogen we concluderen dat dit een universeel gegeven is, of is het louter omdat we weten en geleerd hebben zulke dingen te associëren? U hoort nog van mij.

Zacariya Marchouh

Colofon

De Moeial
Maandelijks studententijdschrift van de VUB in samenwerking met het Brussels Studentengenootschap, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur. Ons redactielokaal is gelegen Triomflaan 62.

Elke Woensdag om 20 u is er redactievergadering. Iedereen is welkom!

Pleinlaan 2, 1050 Brussel
tel: 02/629.23.38
fax: 02/629.23.37

Verantwoordelijke Uitgever
Bram Langmans

Coördinator
Bram Langmans

Vice-coördinator
Zacariya Marchouh

Secretaris
Dieter Vandebroek

Penningmeester
Ruben Brabers

Lay-out
Bram, Rob, Gabriël

Redactieleden
Pieter Vissers, Ruben Brabers, Zacariya Marchouh, Bram Langmans, Rob Werkers, Dieter Vandebroek, Michaël Pleumeekers, Laetitia Van Der Vennet, Gabriël Zamora Moreno

Illustraties
Michaël Pleumeekers, Bram Langmans, Gawan Fagard

Achterflap
Michaël Pleumeekers

Redactiemedewerkers
Maarten D., Maarten B., Joris D., Pieter D., Nils S., Peter K., Bilal B., Jonas, Martin

Abonnementen
Stortenop rek.nr.001-1386975-48 met melding abo

Gewoon abo: 8,25 euro
Steunabo: 24,79 euro

oplage: 1500 ex.

De redactie is niet verantwoordelijk voor publicaties van het BSG, V.O., Dienst Cultuur, lezersbrieven, opiniebijdragen en standpunten.

DE HEMEL OP AARDE

Ik kan het u beter meteen vertellen. Dit stukje tekst staat er enkel en alleen omdat er nog plaats over was die opgevuld moest worden. Ze hadden hier beter de foto geplaatst van een gigantische, zwaar dooraderde, ejaculerende penis -dat vind ik. Het wordt vaak vergeten dat al de mensen die bij de Moeial werken dit volledig vrijwillig doen (ik had bijna gezegd: uit vrije wil!). Met andere woorden, ik heb er even geen zin meer in. En als wij dan op het einde van het jaar nog duizend euro overhebben, wordt dit geld vanonder onze neus weggenomen als wij het opgebruiken daarvan niet kunnen verantwoorden, want wij worden zwaar gecontroleerd, mensen. Het is al bij al een tamelijk decadente bedoening, de Moeial. Wij krijgen bakken geld om onze ideeën, waarvan de originaliteit te wensen overlaat, onder een massa mensen te verspreiden en dat alles onder een pedagogisch voorwendsel: het belang van de student. Laat het duidelijk wezen, ik geef geen reet om het belang van de student. Ik stel mij de gemiddelde Moeial-lezer trouwens voor als een achterlijk stuk vreten, dat met een rode, bezwete kop en met plumpe handen de krant kapot trekt bij het lezen ervan. Nee, werkelijk, ik pis op de lezers van de Moeial, op allemaal!

Volgens Aristoteles kon de filosofie ontstaan doordat een democratische samenleving de

mogelijkheid van vrije tijd geschapen had. Dat doet mij meteen denken aan die studie over Melanesië en Polynesië, (van Sahlin, als ik me niet vergis?) twee naast elkaar gelegen eilanden, waarin de vraag gesteld werd naar de oorzaken van de verschillen in sociale organisatie. De ene was immers egalitair gestructureerd en de andere hiërarchisch. De hypothese die bij dat onderzoek uit de bus kwam, luidde dat dit verschil te wijten kon zijn aan een specifieke technologie die bij de hiërarchische samenleving voorkwam en in de andere ontbrak. Het is belangrijk vooraf te vermelden dat beide landbouwgemeenschappen waren, want de technologie in kwestie was *het principe van irrigatie*. Deze technologie maakte dat in Melanesië, waar geen irrigatie bestond, iedereen bijna verplicht was om te werken, vermits er geen surplus geproduceerd kon worden. Ieder werkte uitsluitend voor eigen kost. In Polynesië daarentegen, kon een sociale klasse van wachters ontstaan die zelf niet aan landbouw moest doen en betaald kon worden met de overschotten van die landbouw. Het mechanisme dat deze hypothese suggereert is dat sociale en economische ongelijkheid een neveneffect is van technologische innovatie. Technologie schept de mogelijkheid dat één persoon voor twee kan werken. Naast het suggereren van dit verband, werd geclaimd dat, gegeven de juistheid van de hypothese, de ontwikkeling van egalitarisme naar authoritarianisme onvermijdelijk was. De reden hiervoor

is dat alle mensen, zoals Hobbes voor het eerst geobserveerd heeft, uit zijn op het verwerven en behouden van macht.

Dit werpt een heel nieuw licht op de stelling van Aristoteles, dat filosofie pas kon ontstaan dankzij de mogelijkheid van vrije tijd. Tegelijkertijd maakte vrije tijd een eerste participatieve democratie mogelijk, zodat de voorwaarden voor vrije tijd bestendigd werden. Hierbij zij opgemerkt dat die mensen die in aanmerking kwamen om aan politiek te doen, dit slechts konden omdat zij slaven bezaten die werkten voor hun onderhoud. Onrechtvaardigheid schijnt zo rechtstreeks een voorwaarde te zijn voor goed bestuur. Paradoxaal genoeg wil dit bestuur zoveel mogelijk rechtvaardigheid realiseren.

Filosofen zeggen dat we ons de vraag naar rechtvaardigheid moeten stellen, maar in feite zijn filosofen zelf het symptoom bij uitstek van de decadente maatschappij. Reken dan sociologen, politicologen, rechtsgeleerden, geschiedkundigen, kunstwetenschappers, natuurwetenschappers enzovoort tot die klasse mensen die oorspronkelijk filosofen genoemd werden en we moeten noodzakelijk tot het besluit komen dat de academische wereld alle belang heeft bij fundamentele onrechtvaardigheid. Zij

hebben bovendien een culturele macht die niet te onderschatten is, want zij vertellen de samenleving hoe we over allerhande fenomenen moeten denken, inclusief over het fenomeen *universiteit*. Zij produceren het dominante discours en laten dit discours reproduceren door studenten, die daar nota bene voor betalen, hun cursussen te laten instuderen.

We overdrijven dan niet veel als we zeggen dat de democratie een dikke, vette mop is. Het is een debiel carnaval waarin we allemaal meedansen en vrijwillig vlaggen in de lucht steken die grappen propageren als: "gelijkheid! Of: vrije meningsuiting! Of: solidariteit!" En tussen haakjes, geschiedkundig onderzoek heeft uitgewezen waarom de eerste grote filosoof zich "Plato" liet noemen. Plato betekent eigenlijk zoets als "breed". Oorspronkelijk dacht men dat het te maken had met ofwel de breedte van zijn hoofd, ofwel de breedte van zijn schouders, ofwel met de breedvoerigheid van zijn uiteenzettingen. Maar in feite heette hij Plato omwille van zijn dikke, vette lul.

Gabriël Zamora Moreno

Propaganda From The Public Mind

De Lezersrubriek

En goedendag gewenst, o welgeleerde en hooggeëerde lezers (alweer m/v) van ons aller geliefde en meest populaire studentenblad: ... (jawel, u kan het al raden!)... De Moeial!!! En is het geen schitterende tijd van het jaar? De zon die fluit, de vogeltjes die schijnen, de examens nog net ver genoeg verwijderd om de maag niet helemaal te bederven. Ja waarlijk, is het geen prachtig leven? Doch deze prachtige wereld zou niet meer dezelfde zijn als men er niet af en toe eens stevig over kankert nietwaar? Dat denken niet alleen wij maar ook talloze lezers met ons! Zij hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om hun geschreven bijdrage naar ons te sturen, met het doel dit te laten publiceren in de zéér jonge - doch slechts schreden verwijderd van immens populaire - 'Lezersrubriek' (die trouwens voor de gelegenheid gefusioneerd is met de rubriek 'Opinie'). Graag vermelden wij dat we ook steeds op zoek zijn naar jonge rekruten, vers bloed, m.a.w. nieuwe medewerkers en redactieleden. Hebt u daar nog wat schrijfsels op uw kamer liggen? Voelt u het journalistieke virus in u opkomen? Hebt u interesse in het reilen en zeilen op de VUB, de Europese politiek of de SM-interesses van de paus, en wil u daarover schrijven? Wij vergaderen op woensdag om 20u op de Triomflaan nr 60, contact: moeial@vub.ac.be (brieven voor de lezersrubriek ontvangen wij liefst met een kleine vermelding).

EUROPEES NATIONALISME EN VLAANDEREN

Het jaar van de haan is begonnen. Doorheen de twintigste eeuw heeft democratie gewonnen aan aanhangers, het systeem heeft doormiddel van beloftes zoals "macht aan het volk" en "bescherming van minderheden" al haar tegenhangers verslaan. Samen met het kapitalisme heeft het nu ook haar intrede gedaan in landen waar totalitaire regimes aan de macht waren. Europa heeft zich tergelijktijd langzaam maar zeker gevestigd als economische grootmacht. Maar er hangt een schaduw over de Europese droom en ik verwijs hierbij niet naar buitenlandse invloeden zoals de Europeanisering van Amerikaanse achterlandigheden. Hoewel de oudere generatie politici erin geslaagd is een nieuwe staat te vormen, hierbij vrijwillig de macht van de oude naties verminderend, is deze generatie helden aan het uitsterven. Ondertussen proberen de machthebbers in de lidstaten zoveel mogelijk macht te behouden, onze politici geven de indruk dat zij nog altijd belangrijk zijn maar eigenlijk is dit niet correct. Er is ook nog altijd een angst aanwezig bij de bevolking, een geloof in oude leugens zoals de superioriteit van bepaalde culturen of rassen, het geloof in een Vlaams nationalisme. Hierdoor ontstaat er een dubbele situatie: we hebben politici die achter gesloten deuren een Europa proberen te bouwen maar zich tergelijktijd voordoen als Vlaams nationalisten. Hoewel ik een minderheid ben in dit jonge Europa, ben ik ervan overtuigd dat we ons oude nationalisme moeten vergeten. Hoewel de Vlaamse ontvoeringsstrijd nodig was in de context van een land waar er discriminatie heerste tegenover onze taal, is het tijd dat de Vlamingen een nieuwe vlag kiezen. Want Europa kan mislukken door invloeden van het buitenland. (De Britten en de Amerikanen willen haar groei tot wereldmacht tegenhouden, zij streven naar een louter economische unie.) De grootste zwakte van Europa ligt echter bij de Europeanen zelf. Zowel extreem-linkse als extreem-rechtse tegenstanders vallen haar aan. Religieuze groepen proberen zoveel mogelijk de scheiding van kerk en staat te saboteren. De fundamenten van de Europese droom worden aangevallen door xenofobie en de arrogantie van atheïstische groeperingen die zich voordoen als de uitvinders van de Europese cultuur. Het is tijd voor de geboorte van een nieuw nationalisme, een nieuwe lijn om deze samenleving op te funderen, een Europees nationalisme. Elke inwoner van onze grote natie moet zich eerst Europeaan voelen en dan pas "Vlaming" of "Moslim" of "Socialist" of "Universitair". Wij willen één volk zijn met één vlag. Beschermers van een pantheon van culturen en goden en volkeren en klassen. De fouten van de Verenigde Staten (zij veroorzaken teveel strijd tussen hun inwoners, een aanval op het nationalisme dat hen kon binden) mag ons land niet maken. Er staan twaalf sterren op onze vlag omdat wij een democratie zijn, een staat waar alle meningen evenwaardig zijn op de vlag. Het Europa dat ik wil beschermen met mijn bloed heeft geen leger nodig als elke bewoner een krijger is. Zolang wij als één volk functioneren kunnen we alles bereiken. De vlag van een avondland met twaalf sterren in de hemel. Want Europa zal altijd een avondland zijn, dat is waarom het zo sterk is, het staat altijd onder bedreiging, haar grootste probleem zal altijd innerlijke verdeeldheid zijn. Verdeeldheid door het oude nationalisme verborgen achter vlaggen van nutteloze talen of onbestaande culturen. Vlaggen van het verleden die vroeger nuttig waren maar nu moeten branden. Vlaamse vlaggen die nu door racisten en andere regionalisten gebruikt worden om onze grote natie ziek te maken. Zij spannen samen met conservatieve liberalen en andere narcisten om onze democratie te doden. Tergelijktijd verbokkelt de solidariteit tussen de Europeanen doordat ons onderwijs voor een arrogante elite zorgt, studenten die zich superieur voelen tegenover het volk dat ze moeten leiden naar de overwinning. Zij verwarren kennis met inzicht, afkomst met intelligentie, superioriteit met geld. Het is tijd dat wij ons volk onder één vlag samen brengen, het is tijd dat wij ons volk onder één leger samen brengen, het is tijd dat wij de regionalisten verslaan met één staat. Misschien moeten we onze liefde voor de taal minderen zodat onze kinderen allemaal elkaar kunnen begrijpen, zelf al gebeurt het in de taal van de vijand. Europa en haar democratie zal ondergaan als wij ons niet snel organiseren, een pantheon kan alleen overleven met profeten, een banier enkel met soldaten. De zon gaat onder en de avond is rood, het is tijd dat wij ons wapenen tegen de regionalisten.

Geschreven door Julien Dahman, profeet van het Europese nationalisme op 23 februari 2005.

PALESTIJNS SCHOT IN DE ROOS

U zult ze de voorbije weken wel opgemerkt hebben, de posters met het V-teken domineerden de campus. Het was de aankondiging voor Palestine Vibration, een palestina benefit doordrenkt in een nachtelijk rootsreggae-sausje dat op 24 maart plaatsvond in het BSG. Het resultaat mocht er dan ook zijn, de soundsystems ionyouth, roots-by-roots en skylarkin sound leverden een puike prestatie en zowel opkomst als opbrengst bedroegen meer dan we durfden te hopen. Enkele uren voor de fuif hebben we ook een interview gegeven op xclair, dat nog steeds integraal beluisterd kan worden op www.xclair.be.

Dit alles dus om onze septemberreis naar Palestina te sponsoren, een kort verblijf om de schendingen van het recht op educatie aan de kaak te stellen samen met studenten van de Bir Zeit universiteit. De VUB zou trouwens op het punt staan om interculturele akkoorden af te sluiten met deze universiteit en uit goede bron hebben we vernomen dat zelfs onze rector een bezoek naar Bir Zeit heeft gepland dit jaar. Om ons even voor te stellen: wij zijn zeven individuen die aan de VUB studeren en elkaar gevonden hebben in onze eigen microstrijd tegen kolonisatie en apartheid. Zuid-Afrika mag dan al langer dan tien jaar 'apartheidvrij' zijn, het fenomeen zet zich heden ten dage verder onder impuls van de Israëliëse regering.

Het zelfbeschikkingsrecht der volkeren vormt voor ons dé hoeksteen, de conditio sine qua non voor vrede als het ware. De misdadigers van de oude garde, die er al sinds 1948 en vooral na de oorlog van 1967 de lakens uitdelen dienen van het politieke toneel te verdwijnen. De duiven werden al lang geleden door haviken zoals Sharon geplukt. De tweestatenoplossing zou dan ook niet meer dan een transitieperiode kunnen vormen. Tussen Gaza en de Westelijke Jordaanoever ligt Israël en op de Westbank huizen heden ten dage meer dan tweehonderduizend kolonisten. Bovendien heeft Sharon afgelopen weekend de zegen gehad van Condoleezza Rice om gelijktijdig met het terugtrekken uit Gaza nieuwe kolonies op de westelijke jordaanoever te 'planten'. Op palestijns grondgebied wel te verstaan. De Westbank is gereduceerd tot een verzameling van reservaten. Verschillende enclaves omsloten door de 'veiligheidsmuur' moeten het de Palestijnen onmogelijk maken om in waardigheid te leven én om het palestijnse nationaal gevoel te doen imploderen. De enige realistische oplossing op termijn is een éénstatenoplossing met één staatsburgerschap voor Palestijnen én Israëli's, en het recht op terugkeer van alle vluchtelingen, dixit wijlen Professor Edward Saïd.

Wij willen iedereen bedanken die ons steunt en hopen dat we met ons kleine gebaar kunnen bijdragen aan een rechtvaardige vrede in Palestina.

observatieteamleden

Project B* : Een poort naar Kunst

Project B* groet u! Vage, interessantdoenerige woorden dwarrelen naar beneden, waar het plebs zich verzameld heeft. Als rozenblaadjes, jawel. Of als speerpunten? Eén ding is zeker. Ze komen van ver daarboven, van daar waar men over 'conceptualismen' oreert en 'estheticismen', over 'pseudo-gastronomisch criticisme' en 'post-artisticiteit', kortom: ze komen van dit deel van het Onbereikbare waar men de naam Kunst voor uitgevonden heeft.

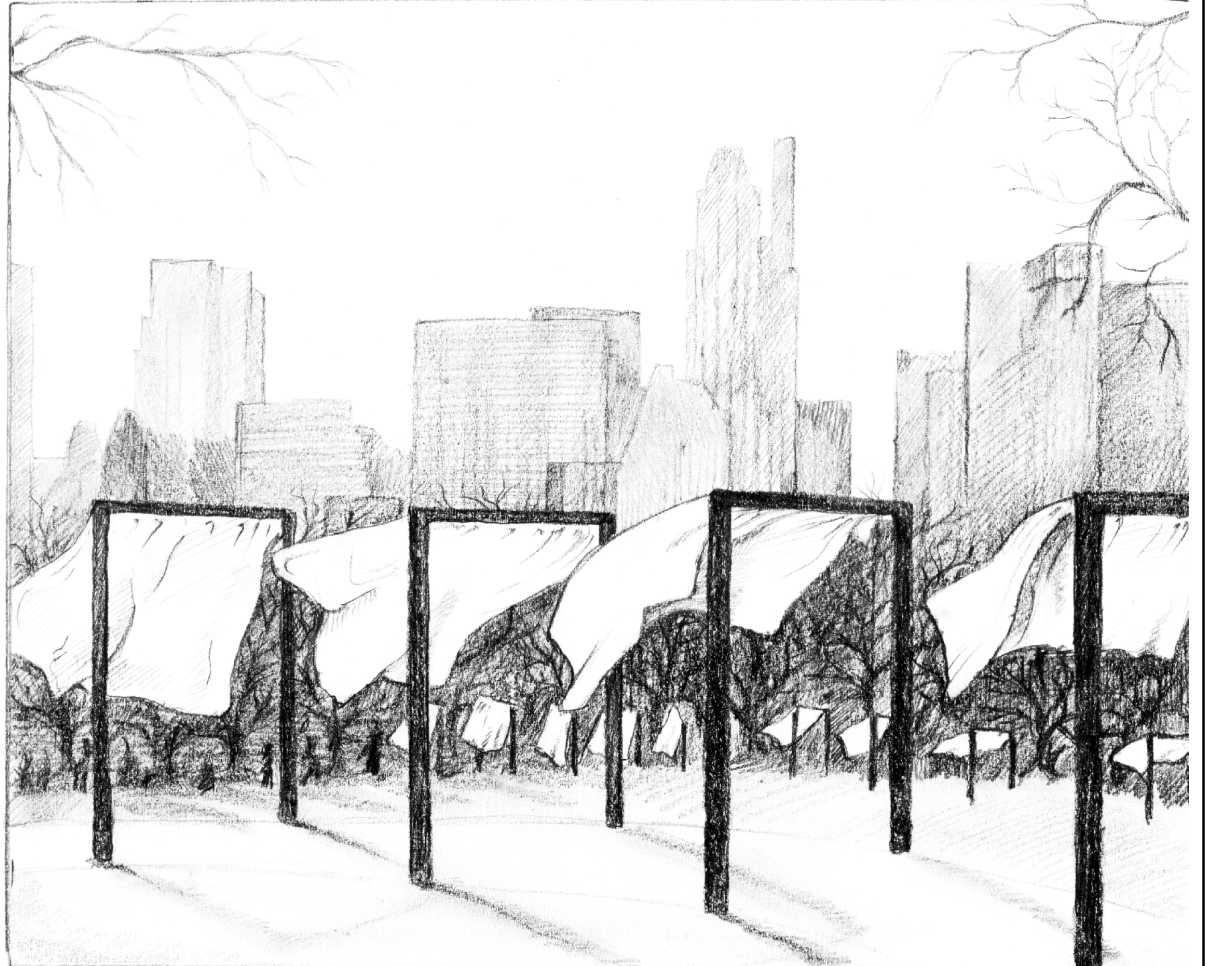
Kunst, die stilaan naar het een vergeethoek geredeneerd wordt, en die uit pure miskende eigendunk van deze vergeethoek een hemeltje gemaakt heeft waar ze haar eigen troontjes bouwt, haar eigen wolkjes om op te zweven, haar eigen overheerlijke rijstap; en zich bovendien uit stille wederwraak tegen het redenerende en uitzakende plebs afzet door slechts net genoeg gouden lepeltjes te voorzien om enkel haar eigen kruisbestuivende nestgenoten te laten meegenieten. Met andere woorden: de Kunst die zich indolent wendt in elitarisme, en ariocratisch glimlachend de brede onderlagen terloops een groet voor de voeten werpt.

Maar: Project B* nodigt u uit! U bent wellicht afgelopen februarimaand uw hondje gaan uitlaten in het Central Park van New York, zoals u gewoonlijk doet. En het is u wellicht opgevallen dat het Central Park er anders bij lag als gewoonlijk. Maar u weet niet precies wat er dan wel veranderd is. U ziet kleurige golven, oranje, het wappert en het slingert zich doorheen

de vele hectaren van het park. Het park lijkt erdoor in vuur en vlam te staan en de zwarte schriële takken van de bomen steken er bijna hels tegen af. Elk pad dat u bewandelt, elk zijspoor dat u inslaat trekt deze gloedband over u heen, golvend en wapperend. Uw park is ingrijpend veranderd. U kijkt anders naar uw park dan voorheen.

The transformation of the commonplace, mompelt u misschien.

Wie had ooit gedacht dat we parades van de stoep in het hemeltje van de grote K zijn getuimd? Geef toe, u wist het zelf niet eens. U ontdekte zonder op ontdekkingsreis te zijn. Maar u ontmoet hier helemaal geen terloopse indolente glimlach, wat vreemd! Kan het dan toch anders zijn? Is de toegang tot het gebied met de grote K dan gewoon gelijk aan de ordinaire toegang tot het Central Park? Of aan de drempel van de supermarkt om de hoek? En als u de roltrap in de metro neemt, komt u dan toch soms als bij toeval in dat onbereikbaar geachte hemeltje terecht, waar men rijstap degusteert;

gewoon; vanzelf? Natuurlijk is er rijstap genoeg voor iedereen, beste wandelaar! Het enige wat u hoeft te doen is uw eigen gouden lepeltje meebrengen. En dat hebben we toch allemaal wel

op zak zeker. Volgend academiejaar laat Project B* meer van zich horen.

Gawan Fagard

'T Nihilist Team

